

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
TALOUSARVION KÄYTTÖSUUNNITELMA
VUODELLE 2025

KUOPION KAUPUNKI
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
KÄYTTÖSUUNNITELMA 2025

Kaupunkirakennelautakunnan käyttösunnitelmaseminaari 15.1.2025
Kaupunkirakennelautakunnan päätös 22.1.2025

KÄYTTÖSUUNNITELMA 2025	Sivu
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE	7
VASTUUALUEIDEN TOIMINNAN PAINOPISTEET	
• Kaupunkiympäristön suunnittelupalvelut	11
• Kaupunkitekniikan palvelut	14
• Maaomaisuuden hallintapalvelut	16
• Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	18
• Johdon tukipalvelut	19
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUEEN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET	20
MITTARIT	30
MÄÄRÄRAHOJEN ERITTELY AVAINPROSESSEITTAIN	31
TULOSLASKELMAT	32
• Kaupunkiympäristön palvelualueen tuloslaskema	
• Vastuualueiden tuloslaskelmat	
• Kaupunkiympäristön palvelualueen tulot ja menot tileittäin	
AVUSTUKSET	42
TALOUSARVION SITOVUUSMÄÄRÄYKSET	43
HENKILÖSTÖ- JA KOULUTUSSUUNNITELMA	44
INVESTOINNIT	
• Kaupunginvaltuuston hyväksymä investointiohjelma	45
• Investointien kohdeluettelot	51

Käyttösuunnitelma - KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Johdanto

Talousarvion käyttösuunnitelman tarkoitus

Talousarvion käyttösuunnitelmalla tarkoitetaan kaupunginvaltuuston hyväksymää toiminta- ja taloussuunnitelmaa yksityiskohtaisempaa toiminnallista ja taloudellista selvitystä tehtävistä ja määrärahoista. Käyttösuunnitelmilla toimielimet jakavat määrärahat ja tuloarviot vastuualueille sekä asettavat tarkennetut tavoitteet tuotettaville palveluille. Investointimäärärahat jaetaan eri hankkeille ja kohteille tarpeen mukaan.

Talousarvion käyttösuunnitelman laatimisen velvoite

Kuntalain mukaan valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Valtuuston hyväksyttyä talousarvion kaupunginhallitus ja lautakunnat päättävät talousarvion käyttösuunnitelmista eli tarkistavat talousarvioesityksiinsä sisältyneet alustavat esitykset käyttösuunnitelmiksi. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeen mukaan lautakuntien on laadittava talousarvioon perustuvat käyttösuunnitelmat siten, että ne on hyväksytty 29.1.2025 mennessä. Kaupunginhallitus hyväksyy elinvoima- ja konsernipalvelujen, yleishallinnon, Tilapalvelujen ja Kuopion työllisyysalueen käyttösuunnitelmat 3.2.2025. Samassa yhteydessä annetaan lautakuntien hyväksymät käyttösuunnitelmat kaupunginhallitukselle tiedoksi.

Kaupunkiympäristön palvelualue

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupunkiympäristön palvelualueen toiminta toteuttaa merkittävältä osin kaupungin kasvu- ja kilpailukykystrategian tavoitteita infrastruktuurin, tonttitarjonnan, liikennejärjestelmän sekä kaupunkiympäristön toimivuuden ja laadun osalta. Toiminta vaikuttaa merkittävästi kaupungin vetovoimaisuuteen ja asiakastyytyvyyteen. Kaupunkistrategian tavoitteiden toteutuminen edellyttää riittävää ja monipuolista asuin- ja yritystonttivarantoa. Kaupungin tavoite täydennysrakentamisen lisäämisestä nykyistä kaupunkirakennetta tiivistämällä edellyttää onnistuakseen hyvää avointa vuorovaikutusta ja osallistamista.

Uusi rakentamislaki astui voimaan 1.1.2025 ja tulee muuttamaan rakentamisen sekä rakennusvalvonnan toimintaa merkittävästi. Muutoksia tulee mm. luvanvaraisuuteen, lupamenettelyihin, taksoihin, rakennusjärjestykseen ja palvelutasoon. Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu, rakennuksen hiilijalanjälkilaskenta sekä tietomallimuotoinen rakentamislupa tulevat voimaan 1. tammikuuta 2026 alkaen.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki on tullut voimaan 1.1.2024. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (Ryhti) kokoaa kuntien ja valtion viranomaisten tietojärjestelmissä olevat alueidenkäytön ja rakentamisen tiedot yhteen. Kunnat toimittavat kaavatiedot kansallisessa kaavatietomallimuodossa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Asema-, yleis-, ja maakuntakaavatiedot ovat olleet saatavilla koneluettavassa muodossa teknisen rajapinnan kautta 9. kesäkuuta 2024 alkaen.

Alueidenkäytön lainsäädännön uudistus etenee kahdessa vaiheessa. Uusi alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialuesuunnittelua koskevat säännökset. Tavoitteena on vähentää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta sekä sisällyttää lakiin maanomistajan aloiteoikeus yleis- ja asemakaavalle ja mahdollisuus kumppanuuskaavoitukseen. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle kevätistuntokaudella 2025.

Kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossa- ja pidon säädösten uudistus sisältää maankäyttö- ja rakennuslain kuntien maapolitiikkaa, tonttijakoa, katuja ja muita yleisiä alueita, kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista, maan luovuttamista ja lunastamista, hulevesiä, yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuvaa korvausta sekä kehittämisalueita koskevat säännökset.

Ympäristöalan lainsäädännön, strategioiden ja ohjelmien jatkuvat muutokset sekä uusi tutkimustieto vaikuttavat ympäristönsuojelupalvelujen toimintaan.

Kuopiossa on sekä kasvavia ja kehittyviä alueita ja keskuksia että taantuvia alueita. Kuopion keskeisen kaupunkialueen ja maaseutualueiden väestökehitys on kulkenut eri suuntiin aikavälillä 2010–2023 tarkasteltuna. Kaupunkialueen väkiluku on kasvanut aikavälillä yli 14000 asukkaalla, mikä tarkoittaa n. 17,5 % kasvua. Maaseutualueiden väestömäärä on laskenut yli 3000 asukkaalla, mikä tarkoittaa n. 10,6 % vähentymistä aikavälillä.

Taloudellinen matalasuhdanne, valtion rahoituksen väheneminen sekä kaupungin talouden tasapainotusohjelma vaikuttavat

kaupunkiympäristön palvelualueen toimintaympäristöön. Matalasuhdanne on pudottanut asuntotuotannon edeltävien vuosien 1200 asunnon tasolta 500–600 asuntoon vuonna 2024. Taloudellisen epävarmuuden ja korkean korkotason myötä asuntotuotannon määrän ennustaminen tulevalle viisivuotiskaudelle on erittäin vaikeaa. Rakentamisen matalasuhdanne vaikuttaa myös rakennusvalvonnan ja maaomaisuuden hallintapalvelujen toimintaan. Lisäksi tonttireservit ovat vähentyneet melko niukoiksi ja yksipuoliseksi erityisesti rivi- ja kerrostalotonteissa. Savilahden Vanhan varikon asemakaavan ja Kivilammen asemakaavan tontit parantavat tilannetta kunnallistekniikan valmistumisen myötä.

Kaupungin talouden tasapainotusohjelma on tuonut esille kaupunkisuunnittelun merkityksen kaupungin elinvoiman ja yritystoiminnan edellytysten luomisessa. Kaupungin talouteen kohdistuvien vaikutusten merkitys korostuu maankäytön ratkaisuissa ja kaavoitusohjelman valmistelussa.

Viisaan liikkumisen tukeminen sekä taloudellisesti tehokkaan joukkoliikenteen toimintaedellytysten luominen on yksi kaupunkiympäristön palvelualueen keskeisimpiä läpileikkaavia teemoja, joka näkyy suunnittelun kaikilla tasoilla. Myös kävelyn ja pyöräilyn edistäminen on keskiössä.

Yritystonttivaranto on käynyt määrältään vähäiseksi ja sijainniltaan yksipuoliseksi. Pienen Neulamäen asemakaavan laajennustyö parantaa tilannetta tulevaisuudessa. Vaihtoehtoja erilaisille yritysajainneille tarvitaan enemmän, jotta erilaisten yritysten tarpeisiin voitaisiin paremmin reagoida. Sopivien alueiden löytäminen nykyisestä kaupunkirakenteesta on haasteellista, mutta työtä jatketaan.

Kaupungin maanhankinnassa on viime vuosina onnistuttu hyvin, jonka myötä raakamaavaranto on hyvällä tasolla. Tätä maapoliittista linjaa jatketaan. Valtakunnan tasolla lainsäädäntöön kaavaillaan muutoksia, joiden seurauksena kunnan vahva ja hyvissä ajoin hankittu maanomistus muodostuu entistä tärkeämmäksi.

Metsien seurantajärjestelmä otettiin käyttöön keväällä 2024 strategisen metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsien seurantajärjestelmällä seurataan otannon luonteisesti kaupungin metsien hoidon ja käytön kokonaiskestävyyttä. Metsien seurantajärjestelmään kerättävällä tiedolla saadaan tuloksia mm. metsien monimuotoisuuden kehittymisestä pitkällä aikavälillä. Metsien hoidossa ja käytössä korostuvat metsien virkistyskäyttö, luonnon monimuotoisuus ja hiilinieluista huolehtiminen. Uuden luonnon monimuotoisuusohjelman yhtenä tavoitteena on lisätä kaupungin metsien suojelupinta-alan määrä kymmeneen prosenttiin. Lisäksi tavoitteena on lisätä lehtipuuston ja vanhojen metsien määrää.

Kuopion kaupungin strategisena tavoitteena on aktiivisuuteen innostava arki. Keskeinen tekijä tavoitteen saavuttamisessa on toimivat retkeilyn ja virkistyskäytön palvelut sekä niiden käyttöön kannustaminen. Ulkoilijoiden määrä ja retkeilyn merkitys on viime vuosina kohonnut merkittävästi ja näyttää myös pysyvän korkealla tasolla. Retkeilyreittien ja taukopaikkojen ylläpitoon onkin panostettu kasvaneen kysynnän vuoksi. Ulkoilu ja retkeily ovat ennaltaehkäisevää toimintaa ihmisten fyysisen terveyden ja mielenterveyden hoidossa.

Rahtisatamatoiminnassa Saimaan kanavan sulkeutuminen on vähentänyt ulkomaan rahtiliikennettä. Pakotteet ovat muuttaneet erityisesti raakapuun osalta logistiikkaketjuja siten, että puukuljetusmäärät ovat kasvaneet rahtisatamassa merkittävästi. Vesiliikenne kuljetusmuotona on ympäristöystävällistä ja tavoitteena onkin selvittää, miten tätä rahtimuotoa voidaan Kuopiossa edistää.

Maarakentamisessa hyödynnetään jo varsin laajasti maamassoja, myös aikaisemmin jätteeksi luokiteltuja betoneja ja tuhkia. Vaihtoehtoisten voimanlähteiden osalta toiminta on ollut vielä tarkkailua. Maarakentamisen synnyttämää hiilijalanjälkeä selvitetään kustannuslaskentaohjelmien avulla.

Ilmastomuutos synnyttää sään ääri-ilmiöitä ja siten uusia haasteita kaupunkisuunnittelulle. Maankäytön ja liikkumisen suunnittelussa on pyrittävä kestäviin, päästöjä vähentäviin ratkaisuihin sekä varauduttava myrskyjen ja rankkasateiden lisääntymiseen. Tähän liittyen tulvariskialueet ja hulevesien hallinta otetaan toiminnassa entistä paremmin huomioon.

Alueen kunnallinen jäteyhtiö selvittää fuusiota toisen jäteyhtiön kanssa. Mahdollisen fuusion toteutumisella on merkittävä vaikutus jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaan, jolloin muutoksia tulee mm. kuntien väliseen sopimukseen, lautakuntaan, toimialueeseen, henkilöstöön, jätehuoltomääräyksiin, taksoihin ja palvelutasoon.

Ympäristöterveydenhuollossa selvitetään vaihtoehtoisia tapoja järjestää pieneläinten hoito ja päivystys kohtuuhintaisesti. Yhtenä vaihtoehtona tarkastellaan siirtymistä ostopalveluista omaan palvelutuotantoon. Muutoksen taustalla on eläinlääkintähuoltolain uudistuksen vaatimukset, säästöpaineeet sekä palvelun saatavuuden varmistaminen tulevina vuosina.

Ulkoisten häiriötekijöiden riskit toimintaympäristössä ovat kasvaneet.

Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja mm. digitalisaation mukanaan tuomilla uusilla mahdollisuuksilla. Tulevaisuuden toimintaympäristöä analysoidaan suoritetuilla digitaalisten mahdollisuuksien arviointi ja mahdollisimman monipuolinen hyödyntäminen osana toiminnan kehittämistä. Mahdollisuuksia avaavat myös kannustavat

älykkäät järjestelmät, mm. tietomallinnuksen käyttö suunnittelusta toteutukseen ja eri älyjärjestelmien datan hyödyntäminen mm. kaupunkisuunnittelussa. Digitaalisuus tuo muutoksia myös infran hallintaan. Kun infrakohteen kunto hallitaan, kunnossapito- ja saneeraushankkeiden priorisointi on helpompaa.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Talouden tasapainotusohjelman myötä suunnittelun tavoitteissa korostuvat kaupungin elinvoiman ja elinkeinotoiminnan edistäminen. Muilta osin suunnittelun ja rakentamisen kohteet siirtyvät pidemmälle aikavälille ja tulevaisuuteen.

Uusi MAL-sopimus valmistellaan syksyn 2024 aikana. Meneillään olevien neuvottelujen perusteella näyttää siltä, että MAL-sopimuksen kautta tuleva valtion rahoitus näyttää jäävän alhaiselle tasolle tavoitteisiin nähden. Tällä on vaikutusta mm. joukkoliikenteen tulovirtoihin.

Asuntorakentamisen painopiste on siirtymässä Savilahteen. Ensimmäisten Vanhan Varikon alueen kerrostalojen ennakoidaan valmistuvan vuonna 2024. Keskustassa uusia kerrostaloja on rakenteilla, suunnittelussa ja lähdössä rakenteille, mikäli niiden ennakkomarkkinoinnissa tullaan onnistumaan. Lehtorinteen uudella kaava-alueella ensimmäiset rivitalot ovat rakenteilla, mutta kerrostalojen aloitukset siirtyvät. Vuodelle 2025 tavoitteena on noin 800 asunnon tuotanto. Asuntotuotanto painottuu kerrostaloihin ja jakaantuu usealle eri alueelle. Uudet asuinalueet rakentuvat ja valmistuvat aiempaa hitaammin asuinrakentamisen hidastumisen vuoksi.

Pientaloalueiden uudisrakentamisen painopiste on siirtynyt Hiltulanlahden III-alueelle. Tulevina vuosina tältä alueelta luovutetaan noin 30 tonttia/vuosi rakentajille ja nämä Hiltulanlahden viimeiset alueet riittävät vielä vuosille 2024–2027. Maaseutukeskusten elinvoimaa kehitetään ja maaseutukeskusten sekä kylien tonttitarjonnasta huolehditaan.

Elinkeinoelämän kehittymistä tuetaan kaavoittamalla monipuolisia yritystontteja Pieneen Neulamäkeen, Rasinmäkeen, Sorsasaloön ja Hepomäkeen.

Joukkoliikenteen runkolinjojen varrella vauhditetaan täydennysrakentamista selvityksellä ja siihen pohjautuvilla asemakaavatoilla. Erityisenä tavoitteena on monipuolistaa kerrostalovaltaisia alueita pientaloilla. Ensimmäisessä vaiheessa keskitytään Kelloniemen ja Neulamäen väliselle alueelle runkolinjan 4 varrelle. Kaupungin kiinteistöjen kaavoituksella tuetaan kaupungin omien kiinteistöjen kehittämistä. Meneillään olevien koulu- ja päiväkotihankkeiden lisäksi käynnistetään kaavoitus mm. Kasarmialueella ja Puijonlaaksossa. Keskustan kaupallista elinvoimaa ja elävyyttä edistetään torin länsipuolen asemakaavan muutoksella ja torin ympäristön ja Puijonkadun suunnittelulla.

Joukkoliikenteen runkolinjaston liikenteen aloittamisen suunnittelua ja infran rakentamista jatketaan. Runkolinjaston liikenne kilpailutetaan vuoden 2024 aikana ja liikenne linjastolla alkaa kesäkuussa 2026. Vuoden 2025 aikana toteutetaan infran parannus- sekä liikenteen nopeuttamistoimenpiteitä. Maaseutuliiikenteet kilpailutetaan vuoden 2025 aikana. Vuorotarjontaa parannetaan matkustajamäärän voimakkaan kasvun ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi. Matkaketjuja kehitetään mm. pyöräpysäköintijärjestelyin ja kaupunkipyörien avulla.

Kuopion kaupunki on päättänyt ottaa palveluliikenteen (Pali) osaksi joukkoliikenneyhteyksikön toimintaa vuoden 2024 alusta. Vuoden 2025 talousarviossa ei ole varauduttu siihen, että toimintaa jatketaan entisessä laajuudessa. Palveluliikenne kilpailutetaan vuoden 2024 aikana, ja liikenne organisoidaan uudelleen.

Infran rakentaminen jatkuu keskeisillä kaupunkikehitysalueilla kuten Savilahti, Mölymäki ja Hiltulanlahti. Savilahden alueella pääpaino on Neulanimenetiellä ja Yliopistonrannassa. Etelä-Kuopiossa varaudutaan yritysalueiden rakentamiseen Pienessä Neulamäessä. Itkonniemen alueen suunnittelu jatkuu. Tahkon keskusta-alueen jatkorakentaminen etenee vuoden 2025 aikana.

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa myös Kuopion kaupungin ulkoliikuntapaikkarakentamisesta. Vuoden 2025 tavoitteena on, että selkeytetään Puijon ja Heinjoen alueiden tavoitteita. Erityisesti Puijon hyppyrimäkien osalta tarvitaan päätöksiä jatkoselta.

Kunnossapidon osalta on huomioitava, että kunnossapidettävät alueet laajenevat vuosittain kaupungin kasvun myötä. Kunnossapidettävien alueiden hallinta edellyttää omaisuudenhallintajärjestelmän ja urakoiden yhteensopivuutta. Omaisuuden hallintaa varten tarvitaan järjestelmä, jonka avulla määritellään kunnossapidon työtehtävät. Tavoitteena on, että alueurakoitsijat kytkettyvät järjestelmään siten, että tehdyt työt näkyvät jatkuvasti kunnossapidon henkilöstölle.

Kunnossapidon tasoa tarkastellaan jatkuvasti, mutta erityisesti alueurakoiden kilpailutuksien yhteydessä. Vuonna 2025 kilpailutukseen on tulossa Maaningan alueurakka, seuraavina ovat vuoden 2026 alussa Nilsin ja Vehmersalmi.

Korjauspäällystysten määrärahat suunnitellaan säilytettävän entisen tasoisina. Vaikka katujen korjausvelan kasvu jatkuu, tällä toimenpiteellä pyritään pitämään korjausvelan kasvu kohtuullisella tasolla. Kaupunkilaisille tämä näkyy päällystevaurioina erityisesti talven jälkeen.

Vuoden 2025 aikana luovutaan omasta taimituotannosta Puutossalmenttiellä.

Kaupungilla on oma uusiomaanrakentamisen ohjausryhmä, jota infrarakentamisyksikkö koordinoi. Tavoitteena on säilyttää uusiomaarakentamisen korkea taso ja hyödyntää saatava korvaava aines mahdollisimman täysimääräisesti. Kaupunki osallistuu myös valtakunnalliseen UUMA5- työhön.

Ympäristönsuojelupalveluissa toteutetaan vaikuttavaa resurssiviisaus- ja ilmastoviestintää sekä energianeuvontaa uuden Viksu Kuopio -ohjelman ja viestintäsuunnitelman mukaisesti. Ympäristövahti-palvelu otetaan käyttöön ja jalkautetaan ilmasto- ja resurssiviisaustoimien seurantaan.

Asiakaspalvelun kehittäminen jatkuu ja palveluja suunnataan entistä enemmän digitaaliseen muotoon. Käyntiasiantuntijaverkoston integroidaan osaksi kaupungin muita palveluja. Asiakkaita palvellaan yhä enemmän sähköisesti, jolloin asiantuntijatyö on yhä vähemmän paikkasidonnaista. Myös työhyvinvoinnin näkökulmasta suosimme monipaikkaista työskentelykulttuuria, joka näkyy konkreettisina toimenpiteinä tilojen käytön tehostamisena.

Digitaalisia palveluja kehitetään ja 3D-kaupunkimallin käyttöä suunnittelussa ja asukkaiden vuorovaikutuksessa jatketaan. Vuonna 2022 aloitettu rajapintapalveluiden kehittäminen tukee tiedon jakamista ja avoimen tiedon julkaisua. Kehitystyö ja tietosisältöjen laajentaminen jatkuvat. Maaseututaajamien tonttien markkinointia pyritään edistämään digitaalisten palveluiden avulla.

Henkilöstösuunnittelu

Kaupunkiympäristön palvelualueella on tehty henkilöstösuunnitelma useammalle vuodelle eteenpäin ja suunnitelmaa tarkennetaan vuosittain. Lähivuosina palvelualueen henkilöstöstä huomattava määrä on eläköitymässä. Suunnitelman pohjaksi on käyty keskusteluita yksiköissä tuotettavista välttämättömistä palveluista ja niistä, joita voidaan vähentää. Palveluista on tunnistettu ydintehävät, joiden tuottaminen ja resurssit on pystyttävä varmistamaan. Lisäksi tehtävien jakoa yksiköiden välillä on mietitty uudelleen ja resursseja kohdennetaan strategisesti tärkeisiin palveluihin. Tehtävänkuvia laajennetaan ja virkanimikkeitä muutetaan vastaamaan paremmin tarvetta vastaaviksi.

Kaupunkiympäristön palvelualueella henkilöstössä on vaihtuvuutta eläköitymisten vuoksi. Tämä vaatii paljon perehdyttämistä ja oppimista työyhteisöltä. Henkilöstösuunnittelu keskittyy tehtävänkuvien uudelleenjärjestelyn suunnitteluun ja toteuttamiseen sisäisin järjestelyin sekä uusien tehtävänkuvien kirkastamiseen ja tiimityöskentelymallin kehittämiseen.

Mikäli Kuopion kaupunki päättää ottaa eläinlääkintähuollon palveluiden järjestämisen omaksi toiminnaksi pieneläinten hoidon ja päivystyksen osalta, kaupungille on palkattava ensin vastaava eläinlääkäri valmistelemaan praktiikkaa ja myöhemmin lisää eläinlääkäreitä (3-5) sekä eläinten hoitajia (3-5). Sopimus pieneläinpäivystyksestä Evidensian kanssa päättyy vuoden 2025 lopussa. Sopimuksessa on mahdollisuus kahteen optiovuoteen.

Hankintaosaamisen merkitys on kasvanut. Kustannusseurantaan ja toiminnan taloudellisuuteen panostetaan entistä enemmän. Koulutusta tarvitaan myös lainsäädännössä tapahtuvien muutosten myötä. Sähköisten palveluiden käyttöönoton laajentaminen vaatii edelleen palveluprosessien uudelleen tarkastelua ja henkilöstön perehdyttämistä uusiin toimintatapoihin. Jatkuvasti kasvavat kunnossapitoalueet sekä monipuolinen ja laajentuva rakentamistoiminta asettavat haasteita henkilöstön osaamiselle. Oman koulutautumisen lisäksi yksiköt tarvitsevat asiantuntija-apua ja tietoa hyvistä käytännöistä, jotta digitaalisuus kehittyisi. Erityisiä tarpeita on edelleen esim. omaisuudenhallinnassa (tietomalli-paikkatieto-ketjussa), digipalvelujen asiakaslähtöisessä kehittämisessä ja palvelupolkujen sujuvoittamisessa.

Osaavan työvoiman saatavuus jatkuu tulevaisuudessakin haasteellisena, joten nykyisestä henkilöstöstä ja sen osaamisesta pidetään hyvää huolta. Henkilöstön kouluttamisesta huolehditaan kannustamalla osallistumaan sekä sisäiseen että ulkoiseen ammatilliseen täydennyskoulutukseen, ammattiryhmäkohtaisiin tapaamisiin ja yhteydenpitoon. Ammatillisista kehitystä ja ajankohtaisia asioita seurataan verkostoitumalla valtakunnallisesti. Henkilöresurssien lisäksi tarvitaan jatkuvasti asiantuntijapalveluita ostopalveluna.

Henkilöstön monitaitoisuutta edistetään ja tuetaan monipaikkaista työskentelykulttuuria. Vuorovaikutustaidot, tiedonkulku ja kokonaisvaltainen ympäristöosaaminen korostuvat. Näiden taitojen ylläpitäminen ja hyödyntäminen edellyttävät työssä jaksamiseen panostamista mm. koulutuksen ja työhyvinvoinnin osalta. Ammatillisella tasolla tapahtuvaa uudistumista ja ajankohtaisuuksia seurataan verkostoitumalla valtakunnallisesti.

Kaupunkiympäristön palvelualue tarjoaa harjoittelupaikkoja alan opiskelijoille edistääkseen tulevaisuuden työvoiman saatavuutta.

Kaupunkisuunnittelupalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Alueiden käytön ja rakentamisen lainsäädäntö uudistuu.

Vuonna 2018 alulle pantu Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus vaikuttaa merkittäväällä tavalla kaupunkisuunnittelun toimintaan. Muutosten soveltaminen käytäntöön sitoo kaupunkisuunnittelun resursseja.

Rakennetun ympäristön tietojärjestelmää koskeva laki on tullut voimaan 1.1.2024. Rakennetun ympäristön tietojärjestelmä (Ryhti) kokoaa kuntien ja valtion viranomaisten tietojärjestelmissä olevat alueidenkäytön ja rakentamisen tiedot yhteen. Kunnat toimittavat kaavatiedot kansallisessa kaavatietomallimuodossa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään. Asema-, yleis-, ja maakuntakaavatietojen ovat olleet saatavilla koneluettavassa muodossa teknisen rajapinnan kautta 9. kesäkuuta alkaen.

Korjattu rakentamislaki tulee voimaan 1. tammikuuta 2025. Rakentamisluvan käsittelyaikatakuu, rakennuksen hiilijalanjälkilaskenta sekä tietomallimuotoinen rakentamislupa tulevat voimaan 1. tammikuuta 2026 alkaen.

Alueidenkäytön lainsäädännön uudistus etenee kahdessa vaiheessa. Uusi alueidenkäyttölaki sisältää valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita, kaavoitusjärjestelmää sekä merialueuunnittelua koskevat säännökset. Tavoitteena on vähentää maakuntakaavan yksityiskohtaisuutta sekä sisällyttää lakiin maanomistajan aloiteoikeus yleis- ja asemakaavalle ja mahdollisuus kumppanuuskaavoitukseen. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle kevädistuntokaudella 2025.

Kaavojen toteuttamisen ja katujen kunnossa- ja pidon säädösten uudistus sisältää maankäyttö- ja rakennuslain kuntien maapolitiikkaa, tonttijakoa, katuja ja muita yleisiä alueita, kunnalle yhdyskuntarakentamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamista, maan luovuttamista ja lunastamista, hulevesiä, yleiskaavan ja asemakaavan toteuttamisesta johtuvaa korvausta sekä kehittämisalueita koskevat säännökset. Tavoitteena on, että hallitus voi antaa lakiesityksen eduskunnalle kevädistuntokaudella 2026.

Kuopion kehitys, väestö ja työpaikat

Kuopio kasvaa ja kehittyy. Väestö on kasvanut viime vuodet noin 1000 asukkaan vuosivauhtia. Kuopion väestönkasvu perustuu muuttovoittoon ja siirtolaisuuteen. Vuonna 2023 muuttovoitto muista kunnista oli 751 henkeä ja ulkomailta ennätysuusi 986 henkeä. Kuopion väestörakenne vanhenee ja ikääntyneiden määrä kasvaa, samoin kuin valtakunnallisesti, mikä vaikuttaa taloudelliseen huoltosuhteeseen ja palveluiden suunnitteluun.

Kuopion sisällä on sekä kasvavia ja kehittyviä alueita ja keskuksia että taantuvia alueita. Kuopion keskeisen kaupunkialueen ja maaseutualueiden väestökehitys on kulkenut eri suuntiin aikavälillä 2010–2023 tarkasteltuna. Kaupunkialueen väkiluku on kasvanut aikavälillä yli 14000 asukkaalla, mikä tarkoittaa n. 17,5 % kasvua. Maaseutualueiden väestömäärä on laskenut yli 3000 asukkaalla, mikä tarkoittaa n. 10,6 % vähentymistä aikavälillä.

Työpaikkamäärä on kasvanut noin 7 % aikavälillä 2017–2022. Yritystontteja on tarjolla kysyntään nähden riittämättömästi ja tonttitarjontaa on tarve monipuolistaa maanhankinnan ja asemakaavoituksen avulla. Teollisuus-, varasto-, liike- ja toimistorakennusten (TK) tonttien kysyntä on suurin ja näitä alueita tulisi saada tonttivarantoon riittävästi.

Taloudellinen toimintaympäristö

Taloudellinen matalasuhdanne, valtion rahoituksen väheneminen sekä kaupungin talouden tasapainotusohjelma vaikuttavat monella tapaa kaupunkisuunnittelun toimintaympäristöön. Matalasuhdanne on pudottanut asuntotuotannon edeltävien vuosien noin 1200 asunnon tasolta 500-600 asuntoon vuonna 2024. Taloudellisen epävarmuuden ja korkean korkotason myötä asuntotuotannon määrän ennustaminen tulevalle viisivuotiskaudelle on erittäin vaikeaa. Suhdanne näkyy myös joidenkin asemakaavahankkeiden viivästyksenä.

Valtion rahoituksen väheneminen ja palveluliikenteen (PALI) järjestämisvastuun siirtyminen hyvinvointialueelta kaupungille nostavat joukkoliikenteen kustannuksia. Joukkoliikenteen suosio on toistaiseksi jatkanut nopeaa kasvuaan, mikä kompensoi valtion tuen pienenemistä. Palveluliikenteen osalta lipputulot eivät ole merkittäviä, ja sen kustannusvaikutus riippuu siitä, minkälaisia päätöksiä palvelutason osalta tehdään.

Kaupungin talouden tasapainotusohjelma on tuonut esille kaupunkisuunnittelun merkityksen kaupungin elinvoiman ja yritystoiminnan edellytysten luomisessa. Kaupungin talouteen kohdistuvien vaikutusten merkitys korostuu maankäytön ratkaisussa ja kaavoitusohjelman valmistelussa.

Ilmastonmuutos ja luontokato

Ilmastonmuutos synnyttää uusia ja kasvavia haasteita kaupunkisuunnittelulle. Maankäytön ja liikkumisen suunnittelussa on pyrittävä kestäviin, päästöjä vähentäviin ratkaisuihin sekä varauduttava ilmast on lämpenemiseen ja sään ääri-ilmiöihin.

Ihmisen toiminta heikentää luonnonympäristöjen laatua ja pirstoo niitä entistä pienemmiksi. Väestön kasvaessa ihminen valtaa lisää tilaa, jota tarvitaan maatalouteen, metsätalouteen ja kasvavan kaupungin rakentamiseen. Vastapainoksi tarvitaan suojelualueita estämään lajien elinympäristöjen katoamista ja pirstaloitumista, ja lisäksi tarvitaan toimia luonnon tilan parantamiseksi myös muilla alueilla.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Talouden tasapainotusohjelman myötä kaupunkisuunnittelun tavoitteissa korostuu kaupungin elinvoiman ja elinkeinotoiminnan edistäminen.

Strateginen maankäyttö

Strateginen maankäyttö -yksikkö vastaa maankäytön ja liikenteen strategisen tason suunnittelusta, yleiskaavoituksesta ja maaseutualueiden suunnittelusta. Yksikkö valvoo kaupungin etua kansallisissa ja seudullisissa maankäyttö- ja liikenneasioissa ja osallistuu valtion ja seudun välisen MAL-sopimuksen valmisteluun. Uusi MAL-sopimus on allekirjoitettu joulukuussa 2024, ja velvoittaa seudun kunnat mm. liikennejärjestelmää kehittäviin toimenpiteisiin.

Asemakaavoitus

Asemakaavoituksen painopisteinä on elinkeinokaavoitus, täydennysrakentaminen, kaupungin omien kiinteistöjen kehittäminen sekä keskustan ja aluekeskusten kehittäminen. Painopisteet huomioidaan yksikön sisäisessä organisoinnissa, hankkeiden resurssoinnissa sekä kaavoitusohjelman laatimisessa. Pienen Neulamäen alueelle kaavoitetaan yritystontteja. Lisäksi käynnistetään uusia töitä mm. Rasinmäkeen, Hiltulanlahteen, Sorsasaloon ja Hepomäkeen. Joukkoliikenteen runkolinjojen varrella vauhditetaan täydennysrakentamista selvityksellä ja siihen pohjautuvilla asemakaavatoilla. Erityisenä tavoitteena on monipuolistaa kerrostalovaltaisia alueita pientaloilla. Ensimmäisessä vaiheessa keskitytään Kelloniemen ja Neulamäen väliselle alueelle runkolinjan 4 varrelle. Kaupungin kiinteistöjen kaavoituksella tuetaan kaupungin omien kiinteistöjen kehittämistä. Meneillään olevien koulu- ja päiväkotihankkeiden lisäksi käynnistetään kaavoitus mm. Kasarmialueella ja Puijonlaaksossa. Keskustan kaupallista elinvoimaa ja elävyyttä edistetään torin länsipuolen asemakaavan muutoksella ja torin ympäristön ja Puijonkadun suunnittelulla.

Asuminen ja palveluverkkosuunnittelu

Asuntorakentamisen painopiste on siirtymässä Savilahteen. Keskustassa uusia kerrostaloja on rakenteilla, suunnittelussa ja lähdössä rakenteille, mikäli niiden ennakkomarkkinoinnissa tullaan onnistumaan. Lehtorinteen uudella kaava-alueella ensimmäiset rivitalot ovat rakenteilla, mutta kerrostalojen aloitukset siirtyvät.

Vuodelle 2025 tavoitteena on noin 800 asunnon tuotanto. Asuntotuotanto painottuu kerrostaloihin ja jakaantuu usealle eri alueelle. Uudet asuinalueet rakentuvat ja valmistuvat totuttua hitaammin asuinrakentamisen hidastumisen vuoksi. Vuoteen 2027 mennessä asuntotuotantomäärän odotetaan nousevan asteittain noin 1000 asunnon vuositasolle.

Hiltulanlahdessa luovutetaan noin 30 tonttia/vuosi omakotirakentajille, ja alueet riittävät vielä vuosille 2024–2027. Alueella on myös rivitalotontteja sekä muutamia tontteja esim. päiväkotia varten. Omakoti- ja rivitalotonttitarjontaa pyritään lisäämään täydennysrakentamisella.

Talouden tasapainottamista varten laaditaan palveluverkkoselvitys keväällä 2025. Palveluverkkosuunnittelun toimintamallia kehitetään samalla palvelualueiden välisenä yhteistyönä.

Joukkoliikenne

Joukkoliikenteen runkolinjaston liikenteen aloittamisen suunnittelua ja infran rakentamista jatketaan. Runkolinjaston liikenne on kilpailutettu vuonna 2024, ja liikenne alkaa kesäkuussa 2026. Vuoden 2025 aikana toteutetaan infran parannus- sekä liikenteen nopeuttamistoimenpiteitä. Maaseutuliikenteet kilpailutetaan vuoden 2025 aikana. Vuorotarjontaa parannetaan matkustajamäärän voimakkaan kasvun ja joukkoliikenteen houkuttelevuuden lisäämiseksi. Matkaketjuja kehitetään mm. pyöräpysäköintijärjestelyin ja kaupunkipyörien sekä potkulautojen avulla.

Joukkoliikenneinfraa parannetaan esteettömyys huomioiden. Lipputuotteita kehitetään ja niiden monikäyttöisyyttä tehostetaan. Tulevissa kilpailutuksissa edellytetään puhtaita käyttövoimia koko paikallisliikennealueella. Asiakastytyväisyyden mittaamista

asiakastytyväisyyskyselyjen avulla jatketaan. Kevästä 2018 alkaen joukkoliikenne on saanut erinomaiset arvosanat toiminnastaan.

Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenteen kehittämistä jatketaan joukkoliikenne 2035-ohjelman, runkolinjastoselvityksen sekä MAL-sopimuksen pohjalta. Joukkoliikenteen tarjonnan lisääminen, digitalisaation kehittäminen ja siirtyminen ympäristöystävällisempiin käyttövoimiin ohjaavat kehittämistyötä. Uusista asunnoista vähintään 80 % ja uudesta elinkeinorakentamisesta 60 % (k-m²) ohjataan vahvan joukkoliikenneverkon palvelualueelle. Mm. Pysäköintimitoituksella ja täydennysrakentamisella vahvan joukkoliikenneverkon alueelle tuetaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Uudet työpaikat ja palvelut sijoitetaan runkolinjojen varrelle tai joukkoliikenteen solmukohtiin. Joukkoliikenteen matkustajamäärien voimakas kasvu edellyttää jatkuvaa panostusta joukkoliikenteen kehittämiseen linjattujen tavoitteiden pohjalta.

Kaupunki päätti ottaa palveluliikenteen (Pali) osaksi joukkoliikenneyksikön toimintaa vuoden 2024 alusta. Palveluliikenteen kustannusten karsimiseksi liikennöintiä on organisoitu uudelleen ja kilpailutus on käynnistetty vuonna 2024.

Kaupunkitekniikan palvelut

Yleistä

Kaupunkitekniikan palvelujen kolme palveluyksikköä vastaavat katujen ja yleisten alueiden kokonaisuudesta.

Kunnallisteknisessä suunnittelussa vastataan kaupungin liikennesuunnittelusta osallistuen samalla liikennejärjestelmäsuunnitteluun. Samassa yksikössä vastataan katu- ja hulevesisuunnitelmista sekä yleisten alueiden suunnittelusta. Lisäksi yksikössä vastataan vesihuollon järjestämisestä. Kunnallistekninen suunnittelu toimii neljässä eri tiimissä, jotka ovat liikenne-, katu-, vesihuolto- ja hulevesi- sekä viher- ja virkistysuunnittelutiimit. Tiimien toimintaa johtaa nyt tiimiesihenkilöt, heidän yhteistoimintaansa ohjaa suunnittelupäällikkö.

Infrarakentamisyksikkö vastaa katujen ja yleisten alueiden rakennuttamisesta. Vastuulle kuuluu myös vanhat kaatopaikat ja talkootoiminta.

Kunnossapitoyksikössä vastataan laaja-alaisesti eri yleisten alueiden kunnossapidosta kaduista satamiin ja puistoista umarantoihin sekä leikkikenttiin. Lisäksi vastuulle kuuluvat mm. yksityistieavustukset ja pysäköinninvalvonta.

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Vuoden 2024 aikana aloitettiin kunnallisteknisen suunnittelun ja rakentamisen prosessien tarkastelu yhdessä kaupungin omistamien yhtiöiden Kuopion Vesi Oy, Kuopion Energia Oy ja Mestar Kuopio Oy kanssa. Erityisesti tavoitteena oli saada in-house yhtiö Mestarin kanssa tehokkaampi yhteistyö. Tätä kirjoittaessa työ ja päätettävät ratkaisut ovat vielä kesken.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset Suunnittelu ja rakentaminen

Vuoden 2024 toimintaan vaikutti keväällä 2024 valmistunut talouden tasapainotusohjelma. Osa tasapainotustoimenpiteistä toteutettiin jo vuoden 2024 aikana, mutta työ jatkuu vuonna 2025. Eritoten tasapainotusohjelma vaikuttaa nyt siten, että suunnittelun ja sitä myötä myös rakentamisen kohteet siirtyvät pidemmälle aikavälille ja tulevaisuuteen. Asumisen ohjelmoinnin tarkastelun myötä ensimmäiseksi uudeksi aluekohteeksi on noussut Itkonniemi, jossa asemakaavoitus on paraikaa meneillään. Muita asumisen kohteita on siirretty myöhemmäksi, joka on myös vaikuttanut investointiohjelmaan.

Vuonna 2024 tehtiin töitä myös katujen peruskorjausohjelman valmistumiseksi. Ohjelma valmistuu vuoden 2025 alussa. Ohjelmassa on tarkasteltu erityisesti saneeraamisinvestointeja osana yhdyskuntatekniikan investointiohjelmaa. Saneerauksen osalta ohjelmaan vaikuttaa monesti myös muun infran, erityisesti vesi- tai energihuollon kunto. Saneeraamista ei myöskään voida tehdä pelkästään kuntopohjaisesti. Esimerkiksi suunnittelun alla oleva Leväsentie vaatii myös liikenteellistä saneerausta mm. liikenteen kapasiteettitarkastelujen seurauksena.

Kaupunkiympäristön palvelualueella on lisäksi valmisteltu suurta projektikonaisuutta, jota viedään eteenpäin Projekti 4:n nimellä. Nimi liittyy runkolinja 4:ään, joka liikennöi Kelloniemen ja Neulamäen välillä. Linjaston varteen kytkeytyy useita suunnittelukohteita ja lisää kohteita on tulossa tarkasteluun. Itkonniemi on näistä aktiivisessa suunnitteluvaiheessa, Vanhan Aseman ja Kelloniemen rakentamista vielä odotellaan. Vuoden 2024 aikana aloitetut runkolinjaston muutostyöt jatkuvat vuonna 2025. Projekti 4:ään kytkeytyy myös Savilahden alueen rakentaminen.

Kaupungilla on oma uusiomaanrakentamisen ohjausryhmä, jota infrarakentamisyksikkö koordinoi. Tavoitteena on säilyttää uusiomaarakentamisen korkea taso ja hyödyntää saatava korvaava aines mahdollisimman täysimääräisesti. Kaupunki osallistuu myös valtakunnalliseen UUMA5- työhön.

Osa vuoden 2024 alkaneista investoinneista siirtyy vuoden 2025 puolelle. Tällaisia investointeja ovat mm. Puijon risteysillan ja Nielsiän Rantapuiston saneeraaminen. Talouden tasapainotusohjelma aiheuttaa sen, että vanhojen siltöjen, leikkipaikkojen ja yleisten alueiden saneerauksia joudutaan edelleen siirtämään.

Yritysalueista Pienen Neulamäen suunnittelua jatketaan asemakaavan valmistumisen perusteella. Alueen rakentamisen aloittamista valmistellaan. Tässä yhteydessä varaudutaan myös siihen, että alueen rakentamista joudutaan siirtämään. Tämän takia selvitetään ja suunnitellaan vaihtoehtoisia kohteita erityisesti etelä-Kuopion alueella. Tahkon keskusta-alueen jatkorakentaminen etenee vuoden 2025 aikana. Erillisenä urakkana kilpailutetaan alkuvuodesta urakka, jossa on Tahkon hotellin ja Säaskiniementien väliin jäävät alueet, kuten Laskukatu, Matkakuja ja Tahkonpolku. Tahkon alueen osalta on myös käyty keskustelua siitä, mitä alueen runsaille yksityisteille tulisi tehdä. Parhaana vaihtoehtona on pidetty nyt hallinnollisesti yksityisinä teinä olevien katujen ottamista hallitusti kaupungin haltuun. Samalla selkeytetään myös alueen hulevesien hallintaa.

Kaupunkiympäristön palvelualue vastaa myös Kuopion kaupungin ulkoliikuntapaikkarakentamisesta. Vuoden 2025 tavoitteena on, että selkeytetään Puijon ja Heinjoen alueiden tavoitteita. Heinjoen osalta vuoden 2024 lopussa valmistui alueen tarkastettu yleissuunnitelma. Erityisesti Puijon hyppyrimäkien osalta tarvitaan suuria päätöksiä, miten niiden kanssa jatketaan. Puijon alueen lumetuksen osalta on valmisteltu lumetusvedenottoa Niuvan rannasta. Nämä suunnitelmat valmistuvat vuoden 2025 aikana. Liikuntapaikoista myös Väinölänniemi on saneerauskunnossa. Alueella tehdään vuoden 2025 aikana valmistelevia töitä, joiden perusteella voidaan päättää saneerauksen tarkemmasta laajuudesta ja aikataulusta.

Kunnossapito

Kunnossapidon osalta merkittävänä asiana on, että alueet kasvavat kaupungin kasvun myötä. Omaisuuden hallintaan varten tarvitaan järjestelmä, jonka avulla määritellään kunnossapidon työtehtävät. Tavoitteena on, että alueurakoitsijat kytkeytyvät järjestelmään niin, että tehdyt työt näkyvät jatkuvasti kunnossapidon henkilöstölle. Mm. tämän takia kaupunki on osallistunut valtakunnalliseen ProDigital-ohjelmaan, joka keskittyy digitalisaation hyödyntämiseen infra-alalla. Kunnossapidon tasoa tarkastellaan jatkuvasti, mutta erityisesti alueurakoiden kilpailutuksien yhteydessä. Vuonna 2025 kilpailutukseen on tulossa Maaningan alueurakka vuoden 2025 alussa, seuraavina ovat vuoden 2026 alussa Nilsiä ja Vehmersalmi.

Päällystysmäärärahat pyritään säilyttämään entisen tasoisina. Tällä toimenpiteellä pyritään pitämään korjausvelan kasvu kohtuullisella tasolla.

Vuoden 2025 aikana luovutaan omasta taimituotannosta Puutossalmentiellä.

Vesihuolto ja hulevedet

Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti varaudutaan vesiosuuskuntien yhdistymisestä ja valmistaudutaan vesihuoltolainsäädännön tuomiin muutoksiin.

Hulevesien maksun korotuksella varaudutaan vastaamaan paremmin lisääntyntä suunnittelutarvetta ja investoinneista johtuvia poistoja.

Talous ja henkilöstö

Merkittävimpinä talouteen liittyvinä korjausliikkeinä on em. kaupunkitekniikan palveluissa vuonna 2025 tehtävä hulevesimaksun korotus.

Yksityistieavustukset pienenevät aiempaan nähden 200 000 eurolla, talkoo- ja vesihuoltoavustukset säilyvät aikaisemmalla tasolla.

Henkilöstösuunnittelu

Henkilöstön työhyvinvointia pidetään yllä hidastamalla tahtia, kun investointikuorma pienenee talouden tasapainottamisen myötä. Tiimityöskentelyllä varmistetaan, että kaikkien panosta tarvitaan täysimääräisesti. Eräs työhyvinvointiin liittyvä asia on, miten kaupunkitekniikan työntekijät sitoutetaan tavoitteisiin ja siihen, että ollaan ylpeitä tehtävästä työstä, jolloin myös työtyytyväisyyden odotetaan kehittyvän.

Vaikutukset lapsiin ja nuoriin, ympäristöön ja yrityksiin

Rakentamisen vaikutukset arvioidaan yleensä jo maankäytön suunnittelun vaiheessa. Saneerauskohteiden osalta vaikutukset ovat yleensä kaikin puolin positiivisesti, ne parantavat ympäristöä ja sen turvallisuutta. Myös esteettömyys otetaan vahvasti huomioon jokaisessa hankkeessa. Kunnossapidon osalta asia ei ole aivan niin yksinkertainen. Kunnossapidon alueet laajenevat, mutta kustannuksista pitäisi saada säästöjä. Tämän takia jokainen muutos on arvioitava, jotta negatiiviset vaikutukset voidaan minimoida.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan painopisteet

Tavoitteita uhkaavat riskit, vaikutukset ja todennäköisyydet, riskien hallinta.

Urakoiden kilpailutus ja niiden kallistuminen. Suunnitelmia uhkaavat vaikutukset, strategisten alueiden rakentamisen viivästyminen. Tärkeisiin strategiaan rakentamiskohteisiin tulisi suunnitella vaihtoehtokohteita.

Maaomaisuuden hallintapalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Kaupungin kasvun ja kehityksen tavoitteet vaikuttavat merkittävästi maaomaisuuden hallintapalvelujen tulevien vuosien toimintaan. Kuopion tavoitteena on jo pitkään ollut vahva asuntotuotanto ja hyvät tonttireservit. Asuntotuotannon toteutumisessa on kuitenkin paljon uhkakuvia suhdannetilanteen takia ja asuntotuotantotavoitetta on jouduttu laskemaan. Lisäksi tonttireservit ovat vähentyneet melko niukoiksi ja yksipuolisiksi erityisesti rivi- ja kerrostalotonteissa. Voimaan tullut Savilahden Vanhan varikon asemakaavan ja voimaan tulleen Kivilammen asemakaavan tontit parantavat tilannetta kunnallistekniikan valmistumisen myötä. Koronapandemian aikana omakotitonttien kysyntä kasvoi eikä noin 30 tontin vuosittainen luovutustavoite riitä vastaamaan kysyntään pitkällä aikavälillä.

Yritystonttien kysyntä on ollut erityisen vilkasta kuluvan vuoden aikana. Kysyntä kohdistuu erityisesti tilaa vaativiin elinkeinohankkeisiin. Pienen Neulamäen asemakaavan laajennustyö on käynnissä ja se parantaa yritystonttitarjontaa. Elinkeinoalueiden kaavoitus jatkuu vuonna 2025 Kuopion eteläosissa. Tähän on varauduttu täydentämällä kaupungin maanomistusta kuluvan vuoden aikana. Maanhankintaa jatketaan tällä alueella myös vuoden 2025 aikana.

Kaupungin maanhankinnassa on viime vuosina onnistuttu hyvin, jonka myötä raakamaavaranto on hyvällä tasolla. Tätä maapoliittista linjaa tulee jatkaa. Valtakunnan tasolla lainsäädäntöön kaavaillaan muutoksia, joiden seurauksena kunnan vahva ja hyvissä ajoin hankittu maanomistus muodostuu entistä tärkeämmäksi. Maanhankintaa jatketaan siten vuosittain noin 2,5 M€ vuositasolla.

Maaomaisuudesta saatavat tulot ovat merkittävässä roolissa kaupungin / kaupunkiympäristön palvelualueen tulonmuodostuksessa. Kaupungin tonttien pääluovutusmuotona on vuokraus, joka tuottaa vakaata ja kasvavaa tuloa vuosittain. Viime vuosina vuokratulojen kasvu on ollut noin 0,5–1 M€ vuosittain. Maanvuokratulojen ennakoidaan kasvavan vuoden 2024 talousarvion mukaisesti noin 24,5 miljoonasta eurosta noin 25,3 miljoonaa euroon. Arvotonttien myyntejä ei vuodelle 2025 ole näkyvissä. Myyntivoittotavoitteen noin 4,2 Me saavuttaminen edellyttää ennakoimattomien yritys- tai kerrostalotonttikauppojen toteutumista esimerkiksi vuokratonttien omaksi ostamisen muodossa. Maankäyttösopimusten tulotavoitteen 4,5 Me saavuttaminen edellyttää asemakaavahankkeiden viiveetöntä etenemistä hyväksymiskäsittelyyn ja neuvotteluissa onnistumista. Taloudellisten tavoitteiden saavuttamiseksi on tuloarvio tehty optimistisesti ja menoarviosta on jouduttu tinkimään.

Metsien seurantajärjestelmä otettiin käyttöön keväällä 2024 strategisen metsäsuunnitelman mukaisesti. Metsien seurantajärjestelmällä seurataan otannan luontaisesti kaupungin metsien hoidon ja käytön kokonaisuusvyytyä. Metsien seurantajärjestelmään kerättävällä tiedolla saadaan tuloksia mm. metsien monimuotoisuuden kehittymisestä pitkällä aikavälillä. Metsien hoidossa ja käytössä korostuvat metsien virkistyskäyttö, luonnon monimuotoisuus ja hiilinieluista huolehtiminen.

Uuden luonnon monimuotoisuusohjelman yhtenä tavoitteena on lisätä kaupungin metsien suojelupinta-alan määrä kymmeneen prosenttiin. Lisäksi tavoitteena on lisätä lehtipuuston ja vanhojen metsien määrää. Metsien hoitoon laaditulla urakoitsijoille suunnatulla ohjeistuksella parannetaan käytännön työssä metsäluonnon monimuotoisuutta mm. lehti- ja lahopuustoa lisäämällä. Lisääntyvien luonnonsuojelualueiden ja metsien monimuotoisuuden positiivisen kehityksen parantamiseksi on katsottu tarpeelliseksi tarkastella myös vuosittaista metsien hakkuusuunnitetta hieman alaspäin noin 42 000 m³:n tasolle. Edellä mainitulla hakkuusuunnitteella ja hyvällä puuston kasvulla pystytään entistä paremmin ottamaan huomioon kaupungin metsien suojelu, virkistyskäyttö ja luonnon monimuotoisuusarvot sekä metsien hiilinielutavoitteet.

Kuopion kaupunki on ilmoittanut olevansa "Hyvän elämän pääkaupunki" ja kaupungin strategisena tavoitteena on aktiivisuuteen innostava arki. Eräänä keskeisenä tekijänä em. tavoitteen saavuttamisessa on toimivat retkeily- ja virkistyskäytön palvelut sekä niiden käyttöön kannustaminen. Ulkoilu ja retkeily ovat parasta mahdollista ennaltaehkäisevää toimintaa ihmisten fyysisen terveyden ja mielenterveyden hoidossa. Ulkoilu- ja virkistyspalveluita parannetaan mm. Suovu-Palosen pitkospuita uusimalla, Korkeakosken portaiden uusimisella ja Tahko Trails -hankkeeseen osallistumalla.

Moottorikelkkareittien virallistamista jatketaan. Ensisijaisesti edistämme Tahko-Kuopio välisen reittiyyhteyden toteuttamista. Hyväksytyt reittisuunnitelmat saatetaan pysyviksi reiteiksi reittitoimitusten avulla. Käynnissä oleva virallistettava suunnitelma on välillä Tervon raja - Ryönänlahti. Virallisilla moottorikelkkareiteillä varmistetaan reittien pysyvyys ja mahdollistetaan reittien hyvä hoitotaso sekä turvallisuus.

Digitaalisten palvelujen kysyntä kasvaa koko ajan ja tähän pyritään vastaamaan myös maaomaisuuden palvelujen kehittämällä. Tonttien sähköistä hakupalvelua on tarkoitus kehittää edellyttäen, että hankkeeseen saadaan määrärahat ja kehittämiseen saadaan kaupungin henkilötietojen käsittelyn sopimusehdot hyväksyvä palveluntuottaja.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Täydennysrakentamista edistetään tarvittavilla sopimusneuvotteluilla sekä aktiivisella osallistumisella kaavoitusprosesseihin. Kohteina ovat mm. torin länsireunan ja Vanhan Aseman alueet. Savilahden ja Vanhan Varikon alueella jatketaan tonttien luovutusta suunnitellun mukaisesti. Savilahden kärkihankkeen eteneminen on kaupungin kasvun kannalta olennaista.

Kaupungin maanhankintaa jatketaan erityisesti eteläisen Kuopion alueella. Tällä luodaan edellytyksiä elinkeinoalueiden laajentumiselle.

Omakotitonttien luovutus jatkuu Hiltulanlahden III-alueella. Omakotitontteja on tarjolla niukasti, mutta rakentamisen hankalan suhdanteen ja korkean kustannustason ennakoidaan rajoittavan kysyntää myös vuonna 2025. Tavoitteena on, että Hiltulanlahdesta luovutetaan noin 30 tonttia vuosittain. Tämän päälle voidaan luovuttaa pieniä määriä tontteja muilta alueilta ja maaseutukeskusten ja kylien tontit ovat jatkuvassa haussa. Myös maaseututaajamien omakoti- ja yritystonttien markkinoinnista huolehditaan.

Metsänmyyntitulo laskee hieman vuonna 2025 vuoteen 2024 verrattuna. Osaltaan tähän on syynä siirtyminen avohakkuista pystykauppaan aikaisemman toimituskaupan sijaan. Pystykaupalla puutavaran kuutiointihinta on hieman pienempi kuin toimituskaupalla. Pystykauppaan ei kuitenkaan tule puunkorjuun ja puutavaran kuljetuksen kuluja. Tukkipuun hinta on noussut vuonna 2024 merkittävästi, mikä suosii pystykaupan tekoa. Näin arvioiden ainespuun hankinnan ylijäämä kasvaa noin 190 000 euroa vuonna 2025. Harvennushakkuut ja jatkuvan kasvatuksen hakkuut tehdään edelleen toimituskauppana, koska niille saadaan tällä kauppamuodolla parempi hinta.

Digitaalisia palveluja kehitetään ja 3D-kaupunkimallin käyttöä suunnittelussa ja asukkaiden vuorovaikutuksessa jatketaan. Vuonna 2022 aloitettu rajapintapalvelujen kehittäminen tukee tiedon jakamista ja avoimen tiedon julkaisua. Kehitystyö ja tietosisältöjen laajentaminen jatkuu myös vuonna 2025. Maaseututaajamien tonttien markkinointia pyritään edistämään digitaalisten palvelujen avulla.

Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Rakennusvalvonnan osalta rakentamisen suhdannekehitys on sukeltanut asuntotuotannon osalta ennakoitua syvemmälle, mikä vaikuttaa negatiivisesti lupamaksutuottoihin. Rakentamislaki astuu voimaan 1.1.2025 ja tulee muuttamaan rakentamisen sekä rakennusvalvonnan toimintaa merkittävästi. Muutoksia tulee mm. luvanvaraisuuteen, lupamenettelyihin, taksoihin, rakennusjärjestykseen ja palvelutasoon.

Ympäristöalan lainsäädännön, strategioiden ja ohjelmien jatkuvat muutokset sekä uusi tutkimustieto vaikuttavat ympäristönsuojelupalvelujen toimintaan.

Kuopioon on tullut yhteydenottoja viranomaisyhteistyön lisäämisestä ja laajentamisesta sekä erityisesti pieneläinpäivystyksen järjestämisestä kunnallisesti. Haettu rahoitusta kestävien viranomaispalvelujen 2030 selvittämiseksi (ympäristöterveys, eläinlääkintähuolto, ympäristönsuojelu ja rakennusvalvonta) Pohjois-Savon maakuntaliitolta.

Alueen kunnallinen jäteyhtiö selvittää fuusiot toisen jäteyhtiön kanssa ja mikäli fuusio toteutuu, on sillä merkittävä vaikutus jätehuollon viranomaispalvelujen toimintaan (muutoksia mm. kuntien väliseen sopimukseen, lautakuntaan, toimialueeseen, henkilöstöön, jätehuoltomääräyksiin, taksoihin ja palvelutasoon).

Ulkoisten häiriötekijöiden riskit toimintaympäristössä ovat kasvaneet.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Ympäristönsuojelupalveluissa toteutetaan vaikuttavaa resurssiviisaus- ja ilmastoviestintää uuden Viksu Kuopio -ohjelman ja viestintäsuunnitelman mukaisesti. Ympäristövahti-palvelu otetaan käyttöön ja jalkautetaan ilmasto- ja resurssiviisaustoimien seurantaan. SISU-hanketta toteutetaan. Toimialoja tuetaan ilmastobudjetoinnin käyttöönotossa, ympäristökriteerien sisällyttämisessä hankintoihin sekä ilmastoasioiden huomioon ottamisessa alueiden suunnittelussa. Edistetään luonnon monimuotoisuusohjelman toteuttamista ja valmistellaan luonnonsojeluosuunnitelma ohjelman linjausten mukaisesti.

Asiakaspalvelu- ja hakemusprosesseja kehitetään jätehuollon viranomaispalveluissa yhteistyössä kunnallisen jäteyhtiön kanssa. Toteutetaan jätehuollon seuranta, erityisesti varmistetaan biojätteen erilliskeräysvelvoitteiden toteutuminen. Jätepoliittisen ohjelman toteuttamiseksi ylläpidetään sidosryhmäyhteistyötä ja vakiinnutetaan ohjelman seuranta.

Rakennusvalvonnan painopisteenä on edistää rakentamisen vastuullisuutta, laatua ja kestävä kehitystä sekä sujuvoittaa rakentamiseen liittyviä lupaprosesseja uuden lain mukaisesti.

Ympäristöterveydenhuollossa valtakunnallisena painopisteenä on varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.

Kaupunkiympäristön johdon tukipalvelut

Toimintaympäristö ja sen muutokset

Strateginen hankekehitys

Kuopio on tärkeä kaupunki Suomessa ja asemamme haastaa meidät myös jatkossa katsomaan eteenpäin tulevaisuuden mahdollisuuksia. Osaltaan tämä tarkoittaa jatkuvaa pohdintaa / määrittelyä siitä, mitkä ovat käynnissä olevia tai seuraavia vaikuttavia strategisia hyppyjä / avauksia kaupunkikehityksessä tai kehittämisteemoissa Kuopiolle. Näin muodostuu kaupungille omia tärkeitä asioita ja hankkeita, joita voimme viedä suunnitelmallisesti eteenpäin. Tavoitteena on vahvistaa kaupungin elinvoimaa ja kilpailukykyä. Osana tätä viedään eteenpäin vaikuttavia kaupunkikehittämisen kokonaisuuksia, joissa kehitetään vanhoja lähiöitä, merkittäviä uusia täydennysrakentamisen alueita ja keskustaa asuminen-työpaikat-palvelut-liikenne – kokonaisuutena.

Asiakaspalvelu, puhelupalvelu ja johdon tukipalvelut

Toimintaympäristö on muuttumassa yhä enemmän monipaikkaiseen työkuulttuuriin ja digitaaliseen toimintaympäristöön.

Toiminnan painopisteet ja keskeiset muutokset

Strateginen hankekehitys

Viedään eteenpäin vuonna 2024 käynnistettyä uutta kaupunkikehittämisen kärkihanketta ns. Projekti4:ää (Neulamäki-Kelloniemi sekä Puijonlaakso-Keskusta-akselien kehittäminen 2040) ja hyväksytään ao. alueen kehitysohjelma yhteisen toteuttamisen pohjaksi. Aikaisemmat strategiset kärkihankkeet Asemanseutu ja Savilahti kuuluvat tämän uuden laajemman aluekokonaisuuden sisään. Saatetaan valmiiksi 2024 aloitettu kasvavaan kärkihanketoimintaan tarvittavan uuden Strateginen hankekehitys - vastuualueen perustaminen tarvittavien päätösten, organisoinnin sekä henkilöstö- ja käyttötalousresursoinnin osalta.

Strategisen hankekehityksen perustehtävä on kärkihankkeiden suunnittelun ja rakentamisen edistäminen, koordinointi ja hankkeisiin liittyvien tahojen yhteistoiminnan tukeminen. Hankkeiden toteuttamiseen liittyy kehittämistoimintaa ja tukirahoitushankkeita. Vastuualue organisoii toimintaa yhteensovittamalla erilaisia näkökulmia ja kasaamalla tarpeenmukaisia ryhmiä eri kokonaisuuksiin ja aihealueisiin kaupungin asiantuntijoista tai sidosryhmien edustajista verkostojohtamisen tyypillisesti.

Asiakaspalvelu, puhelupalvelu ja johdon tukipalvelut

Asiakaspalvelun kehittäminen jatkuu ja palveluja suunnataan entistä enemmän digitaaliseen muotoon. Käyntiasiantuntijaverkostoa integroidaan osaksi kaupungin muita palveluja. Asiakkaita palvellaan yhä enemmän sähköisesti, jolloin asiantuntijatyö on vähemmän paikkasidonnaista. Digitaalisia palveluja kehitetään vastaamaan paremmin asiakkaiden tarpeita ja luomaan mahdollisuus aukioloajoista riippumattomaan palveluun.

Asiakaspalvelun ja puhelupalvelun yhteistyötä syvennetään entisestään. Samoin johdon tukipalvelujen tiimien yhteistyötä sijaistamisen ja varahenkilöjärjestelmän osalta tiivistetään.

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
HYVINVOIVA JA YHTEISÖLLINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Kuopiolaisten tyytyväisyys asuin ympäristöön säilyy korkeana ja asunnottomuus vähenee	Asunnottomuus Ympäristön viihtyvyys ja kunnossapito (kadut ja puistot)	Asuin ympäristön viihtyisyys, terveellisyys ja turvallisuus huomioidaan maankäytön suunnittelussa ja rakentamishakkeissa. Pidetään huolta, että Kuopioon saadaan toteutumaan monipuolisia asuin alueita mukaan lukien kohtuuhintainen asuntotuotanto. Valvotaan ja kehitetään kunnossapitourakoiden sopimuksen mukaisen laadun toteutumista.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme asukkaiden osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksia	Asukkaiden vaikuttaminen itseään koskeviin asioihin	Asukkaiden osallistumista ja vaikutusmahdollisuuksia kehitetään yhteistyössä eri tahojen kanssa digitaalisia välineitä hyödyntäen. Edistetään erilaisten sidosryhmien välistä yhteistyötä ja vuorovaikutusta esim. Savilahti-projektissa Yhteistyöryhmä ja Savilahti-foorumi Osallistutaan FCG-vuosittaiseen asiakastyytyväisyyskyselyyn Toteutetaan asiakaskyselyt ympäristöterveydenhuollossa ja jätehuollon viranomaispalveluissa.		Ismo Heikkinen, Antti Niskanen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Parannamme arjen turvallisuutta ja ympäristön esteettömyyttä	Asukkaiden tyytyväisyys oman asuin alueen turvallisuuteen Katuturvallisuusindeksi Katumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä	Esteettömyyden yleissuunnitelma ja arjen turvallisuus huomioidaan suunnittelussa, rakentamisessa ja kunnossapidossa. Jatketaan liukkauden varoittamis palvelua jalankulkijoille.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Ilkka Laine

1.1. Elinympäristö ja osallisuus	Lisäämme aktiivisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevia kohtaamispaikkoja ja luonnon saavutettavuutta	Virkistys- ja urheilualueiden määrä / 1000 asukasta Asukastoiminnan ja nuorisotilojen kävijämäärät	Hyödynnetään ja kehitetään viherkerroin -työkalia. Huolehditaan monipuolisista retkeilyn ja ulkoilun palveluista. Kehitetään ulkoalueita ja kaupunkitiloja torin ympäristössä, Puijolla, Mölymäellä ja Savilahdessa. Edistetään Savilahden virkistysverkoston / -reitistöjen suunnittelua/toteutumista ja kytkeytymistä lähialueisiin esim. Puijo, Neulaniemi.	Ismo Heikkinen, Antti Niskanen, Lauri Lytsy, Ilkka Laine
-------------------------------------	--	---	--	---

KASVAVA JA ELINVOIMAINEN KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
2.1. Kilpailukykyinen ja kannustava yrittäjyysympäristö	Tonttitarjontamme on riittävä ja monipuolinen	Yritystontit (sopivuus, määrä)	Vahvistetaan elinvoimaa riittävällä ja monipuolisella yritystonttitarjonnalla. Pidetään huolta riittävästä maareservistä.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine
2.2. Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys	Kaupunkikeskusta, lähiöt ja maaseutu ovat elinvoimaisia ja viihtyisiä	Asuntotuotanto (lkm, tyyppi, hallintasuhde) Asuntotuotannon tonttireservi, vuotta Maaseutuohjelman toteuttaminen	Varmistetaan kaavoituksella monipuolisen asuntotuotannon tonttivarannot lähivuosille. Edistetään täydennysrakentamista ja panostetaan erityisesti pientalotuotantoon, lähiöiden kaupunkirakenteen monipuolistamiseen ja segregaaation ehkäisyyn. Projekti4 elinvoimahankkeen etenemisen tueksi laaditaan kehitysohjelma. Projekti4 on keskeisen kaupunkialueen kehittämisvyöhyke, jossa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkutapaosuudet kasvavat ja maankäyttö tehostuu täydennysrakentamisella. Kaupunkikeskustaa kehitetään mm. Torin länsilaidan asemakaavalla ja keskustan MasterPlanilla. Lisätään maaseututaajamien ja kylien tonttitarjontaa sekä vahvistetaan tonttimarkkinointia. Neuvotellaan keskustan täydennysrakentamiseen liittyvät maankäyttösopimukset.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine
2.2. Rohkea ja kestävä kaupunkikehitys	Kehitämme Savilahtea kärkihankkeena	Savilahden rakentamisen eteneminen	Tuetaan erityisesti Vanhan Varikon kokonaisuuden ja Savilahdentien varren (Yliopistonranta) toimia, että tonttiluovutukset ja rakennushankkeiden etenemiset ovat mahdollisia. Tuetaan toiminnan ja sisällön kehittämisessä yhteistyön lisääntymistä ja alueen tunnettavuuden kasvattamista		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Ilkka Laine

2.4. Kasvava ja vastuullinen matkailu	Kehitämme matkailun kärkihankkeena Tahkoa sekä Kuopion muita matkailualueita yhdessä toimijoiden kanssa	Matkailijoiden yöpymiset Hankkeiden eteneminen	Tahkon keskustan ympäristön infran rakentaminen jatkuu. Jatketaan Tahkon alueen retkeilypalveluiden tuottamista ja kehittämistä.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine
2.5. Kuopion tunnettuus ja edunvalvonta	Aktiivinen, ennakoiva edunvalvonta ja vaikuttaminen tukee Kuopion tunnettuutta ja kehittymistä. Painopisteenä alueen saavuttavuuden (tie-, raide-, lento-, vesiliikenne ja ICT-yhteydet) parantaminen.	Imago- ja mainetutkimukset Onnistuminen edunvalvonnessa	.Palveluyksiköt osallistuvat aktiivisesti kaupungin markkinointiin eri tavoin. Asiantuntijat ottavat kantaa valtakunnallisiin laki- ja asetushankkeisiin sekä osallistuvat käynnissä olevaan ajankohtaiseen keskusteluun. Jatketaan vahvaa osallistumista liikennejärjestelmätyöhön ja kaupunkipuistoverkostotoimintaa. Aktiivinen viestintä ja edunvalvonta yhteistyöverkostoissa		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine, Antti Niskanen

ILMASTO- JA RESURSSIVIISAS KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Edistämme puurakentamista mm. kaavoituksen keinoin	Toteutuneet puurakennushankkeet	Edistetään puurakentamista asemakaavoituksella, suunnittelulla ja ohjauksella (yksityiset ja julkiset) sekä tontinluovutuksen keinoin.		Lauri Lytsy, Ilkka Laine
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Kuopiossa on vahva kiertotalouden yritysverkosto ja sitä tukevaa koulutus- ja innovaatiotoimintaa	Kiertotalousyritysten määrä	Tehdään yhteistyötä Savilahdessa sijaitsevien eri koulutusasteiden, tutkimuslaitosten ja yritysten kanssa. Tuetaan alueen toimijoita kärkialojen toiminnassaan ja annetaan mahdollisuus Savilahden toimia testialustana uusille ratkaisuille.		Tanja Ahonen, Antti Niskanen
3.1. Kiertotalous ja resurssiviisaus	Hankintamme ovat vastuullisia ja hiilineutraaleja	Ympäristökriteerit sisältävät kilpailutukset (M€/v, kpl/v, %)	Joukkoliikenteen paikallisiikenteen kaikki kilpailutukset tehdään puhtailla käyttövoimilla. Kehitetään hankintojen ympäristöosaamista ja ympäristökriteerien käyttöä ja seuranta. Infran rakentamisessa käytetään uusiomateriaaleja kaikissa niihin soveltuvissa hankkeissa.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
3.2. Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne	Suunnitellaamme ja toteutamme kestäväää ja vähähiilistä yhdyskuntarakennetta mm. edistämällä vaihtoehtoisen lataus- ja tankkausverkoston rakentamista	Tieliikenteen CO ₂ -päästöt kt CO ₂ -ekv	Täydennysrakentamisella edistetään tiivistä ja joukkoliikennettä suosivaa kaupunkirakennetta. Tehdään täydennysrakentamisselvitys joukkoliikenteen runkolinja-alueelle. Maankäytön suunnittelussa huomioidaan vaihtoehtoinen lataus- ja tankkausverkosto. Liikenneinfran älyratkaisuja kehitetään eteenpäin.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Ilkka Laine
3.2. Viisas liikkuminen ja kestävä yhdyskuntarakenne	Edistämme kestävien liikkumismuotojen (joukkoliikenne, kävely, pyöräily, yhteiskäyttöautot)	Joukkoliikenteen matkustajamäärä / v	Kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen toimintaedellytyksien		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja

	käyttöä ja toimintaedellytyksiä	Kestävien liikennemuotojen osuus matkoista	edistäminen huomioidaan kaikessa suunnittelussa. Joukkoliikenneohjelman 2035 toteuttaminen. Runkolinjaston suunnittelun jatkaminen ja infran rakentaminen. Runkolinjoihin tukeutuvan kaavoituksen edistäminen. Kannustetaan henkilökuntaa käyttämään yhteiskäyttöistä sähköautoa.		Ahonen, Ilkka Laine
3.3. Luonnon monimuotoisuuden edistäminen ja luontokadon torjunta	Otamme maankäytönsuunnittelussa sekä metsien ja viheralueiden hoidossa huomioon luonnon monimuotoisuuden	Luonnonsuojelualaueiden määrä Vanhojen metsien osuus Lehtipuuston osuus	Uuden luonnon monimuotoisuusohjelman toimeenpano. Pyritään lisäämään luonnonsuojelualaueiden määrää. Kaupungin oma Metso-selvitys on jo tehty, seuraavaksi määritetään suojeltava pinta-ala ja vuonna 2025 konkreettiset kohteet. Jatketaan ELY:n kanssa neuvotteluja luonnonsuojelualaueiden lisäämisestä.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Teemme aktiivisesti toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja ilmastoriskien (mm. sään ääri-ilmiöt) pienentämiseksi	CO2-päästöt / asukas (t CO2-ekv / as)	SISU-hankkeen toteuttaminen ja päivitetyn resurssiviisauksohjelman jalkautus. Hulevedet huomioidaan kaavaprosesseissa. Ilmastonmuutos ja sään ääri-ilmiöiden vaikutukset huomioidaan suunnittelussa. Pidetään kaupungin metsät elinvoimaisina ja kasvavina, että ne toimivat tehokkaasti hiilinieluinä.		Tanja Ahonen
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tuemme paikallista maataloutta ja elintarviketuotantoa tarjoamalla lähellä tuotettua ja ilmastoviisasta ruokaa huoltovarmuuden parantamiseksi sekä	Lähiruuan osuus Kasviproteiinien osuus Ruokahävikin määrä (kg)	Ilmastoviisaiden ruokavalintojen suosiminen hankkeen oppien mukaisesti.		Tanja Ahonen, Ilkka Laine

	vähennämme ruokahävikkiä				
3.4. Huoltovarmuus ja kriisinsietokyky	Tehostamme energiankäyttöä 10 prosenttia ja lisäämme uusiutuvien energiamuotojen käyttöä	Sähkön ja lämmön ominaiskulutus kaupungin kiinteistöissä (kWh / r-m3) Uusiutuvan energian osuus tuotetusta energiasta (%)	Asemakaavoissa mahdollistetaan aurinko- ja geoenergiapotentiaalin hyödyntäminen. Tuulivoimakaavoja edistetään. Energiansäästöohjelman toteuttamista jatketaan. Edistetään puupohjaisten polttoaineiden saantia markkinoille puun myynnin kilpailuttamisen avulla. Myytävä puutavara kilpailutetaan puutavaralajeittain. Savilahdessa kehitetään mm. kiinteistöautomaatioratkaisuja. Selvitetään pienydinvoiman mahdollisuuksia ja mahdollisia sijainteja lämmöntuotannossa yhdessä Kuopion Energian kanssa.		Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Ilkka Laine

UUDISTUVA JA YHDESSÄ TEKEVÄ KUOPIO

Strategialinkitys	Valtuustoon nähden sitova tavoite	Mittari	Toimenpiteet	Vastuutaho	Vastuuhenkilö
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Kehitämme palvelujamme (ml. digipalvelut) asiakaslähtöisesti ja ratkaisukeskeisesti organisaatorajat ylittäen ja teemme aktiivista verkostoyhteistyötä palvelujen kehittämiseksi	Palvelujen digitalisaatioaste Tyytyväisyys palveluihin	Osallisuutta ja tiedottamista kehitetään. Tuetaan tietohallintoa tietoliikenneverkkokonseptin ja Datajalostamo-älykaupunkialustan sovellusten käyttöönotossa		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lisäämme hallinnon ja päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden vaikuttamisen mahdollisuuksia	Kuntalais- ja asiakaspalautteet Kuntalaisaloitteet	Päätöksenteon avoimuutta ja asukkaiden osallistumista kehitetään sekä tiedottamista kohdennetaan eri käyttäjäryhmille. Asukkaiden osallistumiseen etsitään uusia muotoja käyttämällä digitalisaation mahdollisuuksia.		Jari Kyllönen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Ilkka Laine
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Lapsivaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen lapsivaikutusarviointien ja tavanomaista tarkempien lapsivaikutusarviointien määrät	Lapsivaikutusten arviointi on otettu käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa.		Jari Kyllönen, Lauri Lytsy, Ismo Heikkinen, Tanja Ahonen, Antti Niskanen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.1. Sujuva ja uudistuva toiminta	Maaseutuvaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa	Tehtyjen maaseutuvaikutusarviointien ja tavanomaista tarkempien maaseutuvaikutusarviointien määrät	Maaseutuvaikutusten arviointi otetaan käyttöön valmistelussa ja päätöksenteossa		
4.2. Uudistuva johtaminen	Vahvistamme Kuopion työnantajavetoimaa	Hakijoita / avoin työpaikka Työnantajan suositteluindeksi	Huolehditaan laadukkaista rekrytointiprosesseista. Palkataan kesäharjoittelijoita sekä tuotetaan koululaisten TET-harjoittelua. Oppilaitosyhteistyötä Savonian, Sakkyn ja Itä-		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine

			Suomen yliopiston kanssa jatketaan.		
4.2. Uudistuva johtaminen	Kehitämme laadukasta päätöksentekoa, johtamista sekä hyvää ilmapiiriä ja varmistamme toimivat rakenteet	Toimielinten itsearviointien kehitys	Huolehditaan riittävästä henkilöresursseista ja varahenkilöjärjestelmästä sekä varmistetaan tehtäväsisältöjen toimivuus organisaatiossa talouden tasapainottamisen sallimissa raameissa.		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.2. Uudistuva johtaminen	Tuemme esimiestyötä ja kehitämme esimiesten osaamista	Johtamisen arvioinnit	Järjestetään esihenkilökoulutusta ja kehitetään esihenkilöiden viestintätaitoja. Huolehditaan itsearviointien ja -seurantojen tekemisestä ja pidetään säännölliset osaamis- ja valmennuskeskustelut.		Jari Kyllönen, Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Varmistamme henkilöstön osaamisen ja urakehityksen	Koulutuspäivät / htv Työkierto Sisäisesti täytetyt avoimet työpaikat	Järjestetään säännöllisesti yhteistä koulutusta asiakkaiden kohtaamiseen ja palvelujen asiakaslähtöiseen kehittämiseen, myös vaativien asiakkaiden kohtaamiseen. Henkilöstön moniosaamista ja tehtäväkiertoa toteutetaan suunnitelmallisesti. Järjestetään henkilöstölle talouskoulutusta.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Lisäämme henkilöstön koettua työhyvinvointia ja myönteistä työntekijäkokemusta	Työhyvinvointikysely Sairauspoissaolot	Kehitetään henkilöstön moniosaamista ja parannetaan viestintää. Huolehditaan riittävästä henkilöstöresursseista, yhteisöllisyydestä ja tyhytoiminnasta talouden tasapainottamisen sallimissa raameissa Huolehditaan, että työergonomia on kunnossa. Pidetään säännölliset osaamis- ja valmennuskeskustelut.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine

4.3. Osaava ja hyvinvoiva henkilöstö	Kannustamme henkilöstöä oman työn ja työyhteisön kehittämiseen. Tuemme kokeilukulttuuria ja kehitämme osallisuuden rakenteita/foorumeita.	Henkilöstön kehittämisaloitteiden määrä Etätöitä tehneet henkilöt ja etätöypäivät	Mahdollistetaan monipaikkainen työskentelykulttuuri, luodaan uusia käytäntöjä ja toimintamalleja.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine
4.4. Kestävä talous	Kehitämme toimintaa ja talouttamme siten, että tulorahoitus mahdollistaa toimivat palvelut ja tarvittavat investoinnit	Vuosikate % poistoista Investointien tulorahoitus % Lainamäärä € / asukas	Hyödynnetään investoinneissa eri rahoituslähteitä.		Lauri Lytsy, Ismo Heikkinen
4.4. Kestävä talous	Mitoitamme palveluverkostomme asiakastarpeen ja talouden kestävyyden mukaistesti ja pidämme palvelutuotannon tarvitsemat kiinteistöt kunnossa	Tilakustannukset % kokonaiskustannuksista	Palveluverkostosuunnittelu lla pyritään vahvaan yhteistyöhön eri asiantuntijoiden kesken ja eri suunnitteluvaiheissa. Osana kaupungin talouden tasapainotusohjelmaa osallistutaan aktiivisesti palveluverkoston tehokkuutta ja taloudellisuutta edistävien ratkaisujen rakentamiseen.		Ismo Heikkinen, Lauri Lytsy, Tanja Ahonen, Anne Simonen-Ruuskanen, Ilkka Laine

Kaupunkisuunnittelupalvelut Tunnusluvut

Suorituskykymitarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	30.6.2024	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Joukkoliikenteen matkustajamäärä (matkustajaa vuodessa)	7 300 000	8 500 000	4 652 357	8 000 000	9 300 000
★					

Kaupunkitekniikan palvelut Tunnusluvut

Taloudellisuusmitarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	30.6.2024	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Kunnossapidon talvihoidon kustannukset (€/km)	7 781	7 266	7 266	7 000	7 000
★					

Vaikuttavuusmitarit

Mittari	TP 2022	TP 2023	30.6.2024	Tavoite 2024	Tavoite 2025
Kunnossapidon talvihoidon asiakastytyväisyys (Asteikko 1–5)	3,63	3,65	3,72	3,7	3,75
★					

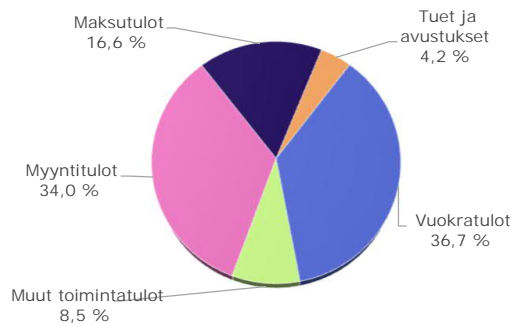
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

Selite	TP 2023	KS 2024 + muutos	KS 2025	Muutos %
KAUPUNKISUUNNITTELUPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	18 893 000	17 659 000	18 961 000	7,4
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-26 622 000	-29 178 000	-29 532 000	1,2
TOIMINTAKATE	-7 729 000	-11 519 000	-10 571 000	-8,2
Poistot				
KAUPUNKITEKNIIKAN PALVELUT				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	7 407 000	8 376 000	8 609 000	2,8
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-25 010 000	-28 040 000	-26 270 000	-6,3
TOIMINTAKATE	-17 603 000	-19 664 000	-17 661 000	-10,2
Poistot	-23 446 400	-25 276 900	-24 453 000	-3,3
MAAOMAISUUDEN HALLINTAPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	38 642 000	40 527 000	38 061 000	-6,1
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-4 206 000	-5 726 000	-5 412 000	-5,5
TOIMINTAKATE	34 436 000	34 801 000	32 649 000	-6,2
Poistot	-222 200	-232 800	-244 600	5,1
YMPÄRISTÖ- JA RAKENNUSVALVONTAPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	2 883 000	3 530 000	3 681 000	4,3
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-6 419 000	-7 361 000	-7 149 000	-2,9
TOIMINTAKATE	-3 536 000	-3 831 000	-3 468 000	-9,5
Poistot	-20 700	-27 700	-23 700	-14,4
JOHDON TUKIPALVELUT				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	154 000	179 000	148 000	-17,3
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-2 055 000	-2 957 000	-2 322 000	-21,5
TOIMINTAKATE	-1 901 000	-2 778 000	-2 174 000	-21,7
Poistot	-8 800	-8 800	-8 800	
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE YHTEENSÄ				
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	67 978 500	70 271 000	69 460 000	-1,2
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-64 314 000	-73 263 000	-70 685 000	-3,5
TOIMINTAKATE	3 664 500	-2 992 000	-1 225 000	-59,1
Poistot	-23 698 100	-25 546 200	-24 730 100	-3,2

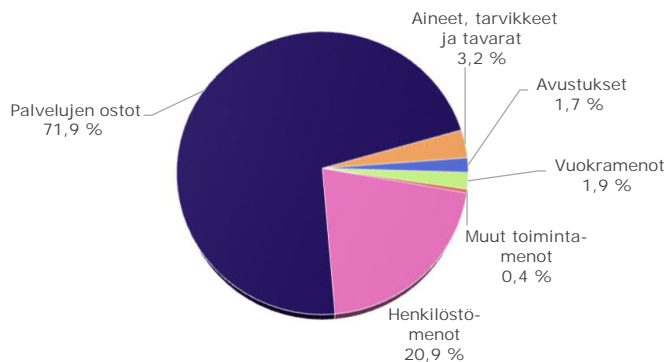
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
Suunnittelu- ja palvelut

TULOSLASKELMA	TP 2023	KS + M 2024	TA 2025
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot	21 718	21 597	23 581
Maksutulot	9 057	14 322	11 556
Tuet ja avustukset	4 167	3 549	2 927
Vuokratulot	23 620	24 565	25 473
Muut toimintatulot	9 417	6 238	5 923
TOIMINTATULOT	67 978	70 271	69 460
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-10 915	-12 238	-11 946
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-2 337	-2 572	-2 457
Muut henkilösivukulut	-439	-373	-353
Henkilöstömenot	-13 691	-15 182	-14 756
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-35	-32	-32
Muut palvelujen ostot	-43 969	-51 555	-50 822
Palvelujen ostot	-44 005	-51 587	-50 854
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 513	-2 186	-2 273
Avustukset	-1 320	-2 570	-1 170
Vuokramenot			
Sisäiset vuokrat	-1 399	-1 262	-1 202
Muut vuokrat	-109	-175	-141
Vuokramenot	-1 508	-1 437	-1 343
Muut toimintamenot	-277	-301	-289
TOIMINTAMENOT	-64 314	-73 263	-70 685
TOIMINTAKATE	3 665	-2 992	-1 225

Toimintatuottojen 69,5 milj. € jakautuminen

Toimintamenojen 70,7 milj. € jakautuminen

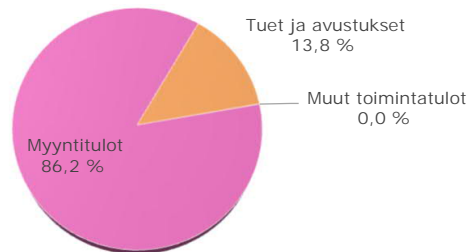

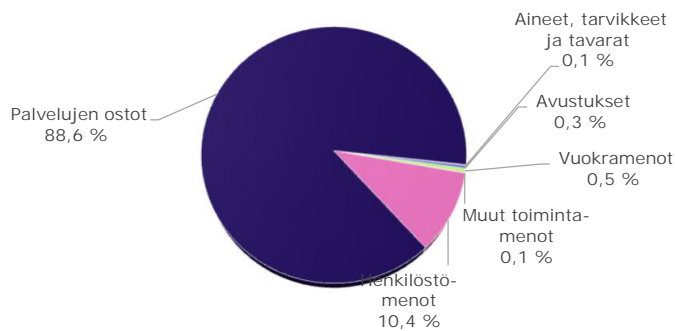
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
Suunnittelu- ja palvelut

TULOSLASKELMA	TP 2023	KS+M 2024	TA 2025
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot	15 114	14 411	16 341
Maksutulot			
Tuet ja avustukset	3 771	3 218	2 613
Vuokratulot			
Muut toimintatulot	7	30	7
TOIMINTATULOT	18 893	17 659	18 961
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-2 243	-2 432	-2 496
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-475	-515	-514
Muut henkilösivukulut	-90	-75	-74
Henkilöstömenot	-2 809	-3 022	-3 084
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot			
Muut palvelujen ostot	-23 366	-25 839	-26 140
Palvelujen ostot	-23 366	-25 839	-26 140
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-39	-38	-33
Avustukset	-181	-100	-100
Vuokramenot			
Sisäiset vuokrat	-221	-154	-158
Muut vuokrat			
Vuokramenot	-222	-154	-158
Muut toimintamenot	-6	-25	-17
TOIMINTAMENOT	-26 622	-29 178	-29 532
TOIMINTAKATE	-7 729	-11 519	-10 571

Toimintatuottojen 19,0 milj. € jakautuminen

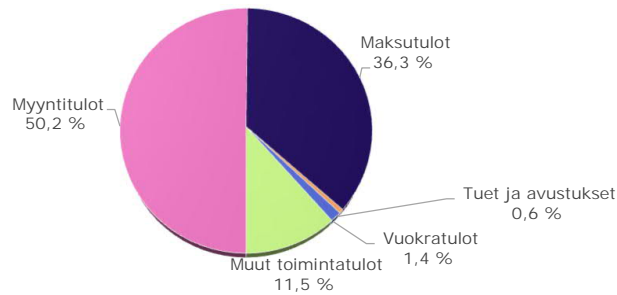
Toimintamenojen 29,5 milj. € jakautuminen

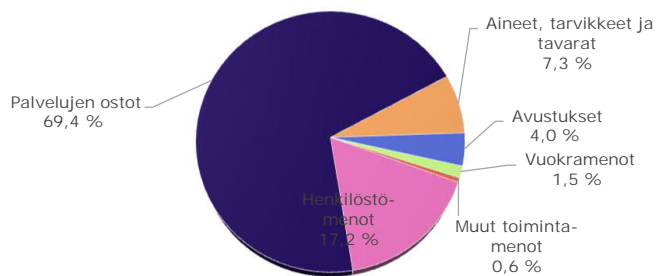
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
Kaupunkitekniikan palvelut

TULOSLASKELMA	TP 2023	KS+M 2024	TA 2025
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot	3 635	4 210	4 320
Maksutulot	2 604	3 000	3 130
Tuet ja avustukset	162	112	48
Vuokratulot	85	63	118
Muut toimintatulot	922	991	993
TOIMINTATULOT	7 407	8 376	8 609
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-3 007	-3 479	-3 582
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-652	-735	-742
Muut henkilösivukulut	-122	-107	-107
Henkilöstömenot	-3 781	-4 320	-4 431
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-1		
Muut palvelujen ostot	-16 340	-18 801	-18 312
Palvelujen ostot	-16 341	-18 801	-18 312
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 183	-1 864	-1 923
Avustukset	-1 139	-2 470	-1 070
Vuokramenot			
Sisäiset vuokrat	-359	-382	-326
Muut vuokrat	-40	-61	-59
Vuokramenot	-399	-443	-385
Muut toimintamenot	-167	-142	-149
TOIMINTAMENOT	-25 010	-28 040	-26 270
TOIMINTAKATE	-17 603	-19 664	-17 661

Toimintatuottojen 8,6 milj. € jakautuminen

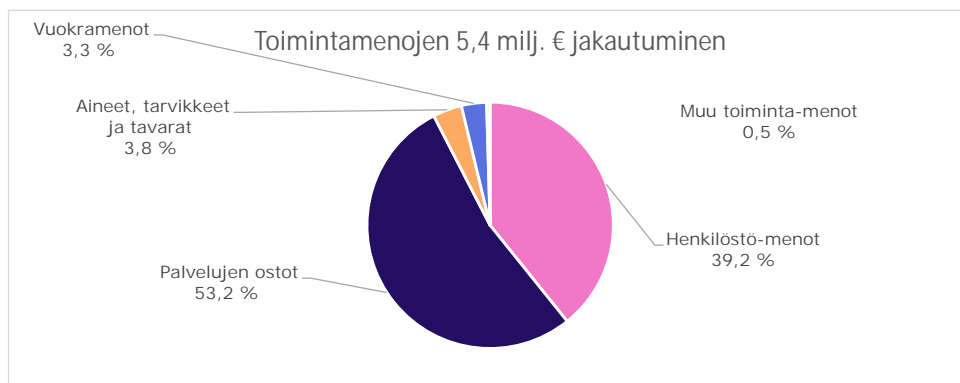
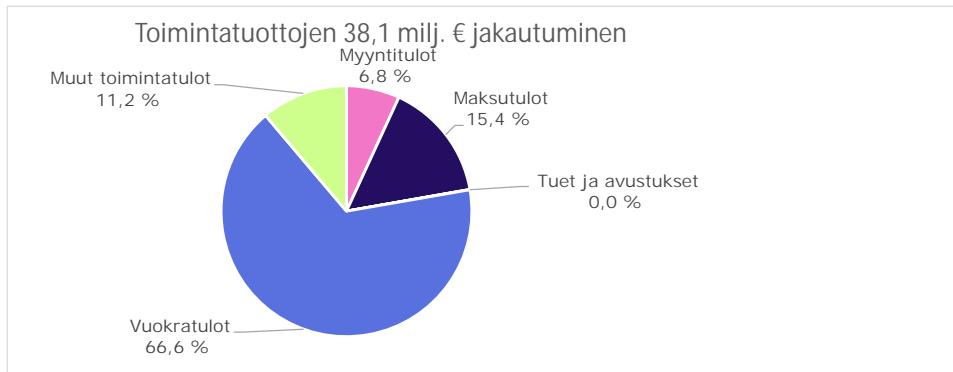

Toimintamenojen 26,3 milj. € jakautuminen

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
Maomaisuuden hallintapalvelut

TULOSLASKELMA	TP 2023	KS+M 2024	TA 2025
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot	2 680	2 656	2 609
Maksutulot	4 507	8 854	5 849
Tuet ja avustukset	11	6	6
Vuokratulot	23 522	24 500	25 345
Muut toimintatulot	7 922	4 511	4 252
TOIMINTATULOT	38 642	40 527	38 061
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-1 611	-1 746	-1 716
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-345	-368	-356
Muut henkilösivukulut	-65	-54	-51
Henkilöstömenot	-2 021	-2 168	-2 123
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot			
Muut palvelujen ostot	-1 745	-3 182	-2 882
Palvelujen ostot	-1 745	-3 182	-2 882
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-184	-164	-204
Avustukset			
Vuokramenot			
Sisäiset vuokrat	-191	-121	-129
Muut vuokrat	-40	-60	-50
Vuokramenot	-231	-181	-179
Muut toimintamenot	-25	-31	-25
TOIMINTAMENOT	-4 207	-5 726	-5 412
TOIMINTAKATE	34 435	34 801	32 649

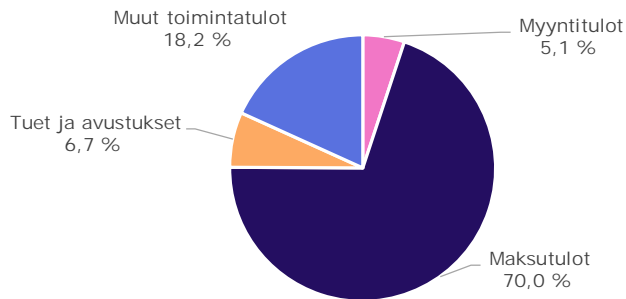

KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE

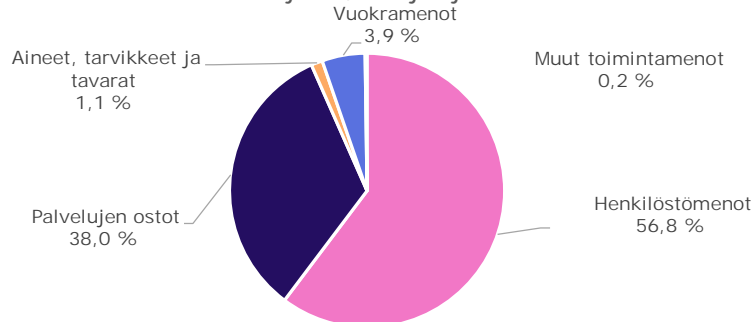
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut

TULOSLASKELMA	TP 2023	KS+M 2024	TA 2025
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot	177	207	188
Maksutulot	1 945	2 468	2 577
Tuet ja avustukset	197	151	247
Vuokratulot			
Muut toimintatulot	564	704	669
TOIMINTATULOT	2 883	3 530	3 681
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-3 082	-3 429	-3 290
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-662	-723	-675
Muut henkilösivukulut	-123	-104	-97
Henkilöstömenot	-3 867	-4 256	-4 062
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-32	-32	-32
Muut palvelujen ostot	-2 096	-2 685	-2 688
Palvelujen ostot	-2 128	-2 717	-2 720
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-84	-88	-80
Avustukset			
Vuokramenot			
Sisäiset vuokrat	-311	-257	-261
Muut vuokrat	-14	-36	-14
Vuokramenot	-324	-293	-275
Muut toimintamenot	-15	-7	-12
TOIMINTAMENOT	-6 419	-7 361	-7 149
TOIMINTAKATE	-3 537	-3 831	-3 468

Toimintatuottojen 3,7 milj. € jakautuminen

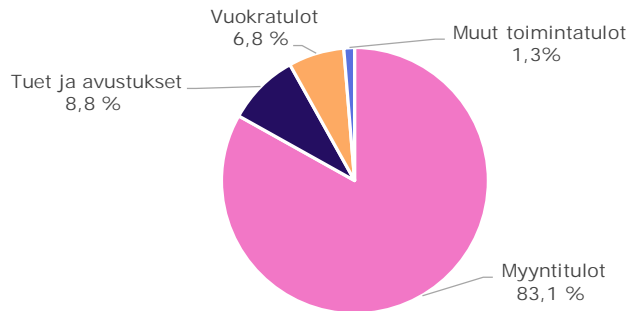
Toimintamenojen 7,1 milj. € jakautuminen

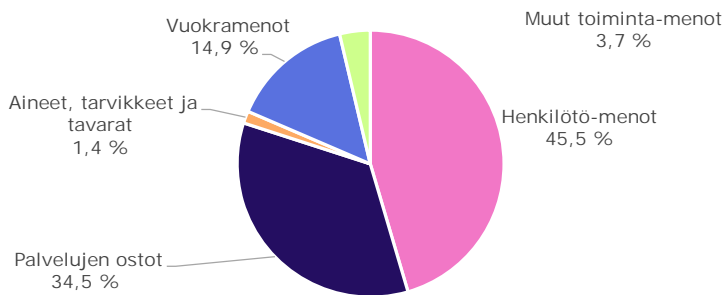
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE
Johdon tukipalvelut

TULOSLASKELMA	TP 2023	KS+M 2024	TA 2025
	1 000 €	1 000 €	1 000 €
Myyntitulot	112	113	123
Maksutulot	1		
Tuet ja avustukset	25	62	13
Vuokratulot	13	2	10
Muut toimintatulot	2	2	2
TOIMINTATULOT	154	179	148
Henkilöstömenot			
Palkat ja palkkiot	-972	-1 151	-862
Henkilösivukulut			
Eläkekulut	-203	-231	-170
Muut henkilösivukulut	-38	-34	-24
Henkilöstömenot	-1 213	-1 415	-1 056
Palvelujen ostot			
Asiakaspalvelujen ostot	-1		
Muut palvelujen ostot	-423	-1 048	-801
Palvelujen ostot	-424	-1 048	-801
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-22	-32	-33
Avustukset			
Vuokramenot			
Sisäiset vuokrat	-317	-348	-328
Muut vuokrat	-15	-18	-18
Vuokramenot	-332	-366	-346
Muut toimintamenot	-65	-96	-86
TOIMINTAMENOT	-2 055	-2 957	-2 322
TOIMINTAKATE	-1 902	-2 778	-2 174

Toimintatuottojen 0,1 milj. € jakautuminen

Toimintakulujen 2,3 milj. € jakautuminen

Tili	Tilin nimi	TP 2023	KS + muutos 2024	KS 2025
TTUOTOT	TOIMINTATUOTOT	67 978 486	70 271 000	69 460 000
30003199	Myyntituotot/Liikevaihto	21 717 911	21 597 000	23 581 000
153001	Vesimaksutuotot		1 000	1 000
153020	Sähkön myyntituotot	30 770	49 000	39 000
153050	Joukkoliikenteen myyntituotot	11 061 128	10 400 000	12 000 000
153051	Joukkoliik.tuotot, Siilinjärvi	-644 313	-850 000	-850 000
153052	Joukkoliik.tuotot, ELY	-698 180	-700 000	-700 000
153101	Palvelujen myyntituotot	2 237 684	2 706 000	2 700 000
153110	Jätteen kulj.- ja käs.maksut	66 449	106 000	106 000
153114	Pysäköintimaksutuotot	38 884	31 000	36 000
153115	Satamamaksutuotot	48 906	100 000	50 000
153116	Venepaikkamaksutuotot	464 229	560 000	560 000
153117	Liikennemaksut/vienti	62 034		70 000
153130	Puhelinpalvelujen myynti	31 992	45 000	45 000
153151	Tuote- ja tarvikemyyntitulot	99	1 000	1 000
153152	Julk.ja painotuott.myyntitulot	3 554	6 000	6 000
153160	Metsänmyyntitulot	2 571 089	2 552 000	2 501 000
153182	Asiakirjojen lunastustuotot	180 696	195 000	196 000
153185	Mainostulot	98 626	105 000	80 000
153190	Muut liiketoiminnan tuotot	593 306	545 000	701 000
153220	Muut korvaukset	1 974		1 000
153235	Yhteistoimintakorv. kunnilta	417 915	420 000	451 000
153240	Muut korv. kunnilta ja ky:ltä	12 006	21 000	1 000
153270	Oppisopimuskoulutuskorv.	450		
153290	Muut myyntituotot	69 272	92 000	74 000
153298	Sisäiset myyntituotot	4 395		
153299	Sisäinen palvelusopimusmyynti	5 064 946	5 212 000	5 512 000
32003299	Maksutuotot	9 056 600	14 322 000	11 556 000
153401	Suunnit- ja mittausoim.maksut	299 110	430 000	426 000
153402	Rakennusvalvontamaksutuotot	1 447 500	1 828 000	1 901 000
153403	Valvontamaksutuotot	231 749	392 000	411 000
153404	Tarkastusmaksutuotot	182 639	133 000	141 000
153405	Ilmoitus- ja lupamaksut	81 916	109 000	119 000
153430	Maankäytt- ja kehittkorvaukset	1 685 071	4 000 000	4 500 000
153435	Kuivatusmaksu	2 236 150	2 500 000	2 650 000
153440	Muut yhd.kuntapalvmaksutuotot	2 797 285	4 801 000	1 280 000
153460	Kalastusmaksutuotot	45 744	40 000	40 000
153480	Valonkaavamaksutuotot	35 971	50 000	50 000
153490	Muut palvelumaksutuotot	13 465	39 000	38 000
33003399	Tuet ja avustukset	4 166 826	3 549 000	2 927 000
153520	Eu-tuki/valtion kautta	-52 405	191 000	216 000
153540	Maakunnan kehittämisraha	28 213		
153568	Joukkoliikennetuki,Siilinjärvi	-135 068	-150 000	-150 000
153569	Muut tuet ja avust valtiolta	2 791 981	2 380 000	1 431 000
153580	Kelan korvaus työtervhuollosta	53 769	53 000	54 000
153582	Kelan korvaus koulumatkatuesta	1 945 682	1 500 000	1 900 000
153583	Kelan korv.koulum.tuki Siilinj	-563 134	-450 000	-570 000
153589	Muut tuet ja avustukset muilta	97 786	25 000	46 000
34003559	Muut toimintatuotot	33 037 150	30 803 000	31 396 000
34003499	Vuokratuotot	23 619 921	24 565 000	25 473 000

153620	Maa- ja vesialue vuokratuotot	23 540 211	24 542 000	23 489 000
153610	Rakenn/muid huon vuokratuotot	23 884	20 000	20 000
153640	Kalusto- ja välinevuokratuotot	29 192		35 000
153650	Muut vuokratuotot	21 754	3 000	31 000
153621	Sisäis. maa- ja vesialue vuokr			1 898 000
153698	Sisäiset muut vuokratuotot	4 880		
35003559	Muut tuotot	9 417 229	6 238 000	5 923 000
153700	Käyttöom.myyntivoitot (olenn)	7 800 163	4 454 000	4 200 000
153781	Vakuutuskorvaukset	6 591	20 000	15 000
153783	Opisk. omavastuu, koulumatkat	11 839	50 000	12 000
153784	Opisk. omav., koulum. Siilinj.	-4 365	-20 000	-5 000
153790	Muut tuotot	745 718	834 000	801 000
153798	Sisäiset muut tuotot	17 567		
153710	Pysäköintivirhemaksutuotot	839 717	900 000	900 000
TKULUT	TOIMINTAKULUT	-64 313 971	-73 263 000	-70 685 000
				0
40004299	Henkilöstökulut	-13 691 303	-15 182 000	-14 756 200
40004099	Palkat ja palkkiot	-10 915 433	-12 237 600	-11 946 000
154010	Kuukausipalkat, vakinaiset	-9 937 138	-11 685 800	-11 384 000
154011	Kuukausipalkat, määräaikaiset	-562 769	-446 000	-399 000
154012	Palkallisten poissaolojen sij.	-21 247		
154013	Palkattomien poissaolojen sij.	-231 641		
154040	Tukityöllistäminen	-9 342		
154049	Kesätyöllistetyt		-8 000	-18 000
154060	Erilliskorvaukset	-50 517	-25 100	-27 000
154071	Toimielinkokousten palkkiot	-81 909	-102 000	-107 000
154080	Muut palkkakustann ja palkkiot	-40 723	-6 000	-11 000
154090	Jaksotetut palkat	-58 885		
154310	Sairausvakuutuskorvaukset	69 887	34 600	
154380	Perhevapaakorvaukset	7 500		
154390	Muut palkkojen oikaisuerät	1 353	700	
41004229	Henkilösivukulut	-2 775 870	-2 944 400	-2 810 200
41004149	Eläkekulut	-2 337 140	-2 571 600	-2 456 900
154220	Kuel-palkkaper. eläkevak.maksu	-1 848 684	-2 066 800	-2 024 900
154223	Tasausmaksu	-478 427	-504 800	-432 000
154290	Jaksotetut eläkevakuutukset	-10 028		
41504229	Muut henkilösivukulut	-438 730	-372 800	-353 300
154190	Jaksotetut sos.vakuutusmaksut	-1 678		
154110	Kans.eläke- ja sair.vak.maksut	-164 656	-157 200	-222 500
154140	Työttömyysvakuutusmaksu	-207 259	-131 400	-94 900
154150	Tapaturmavakuutusmaksu	-65 137	-84 200	-35 900
43004499	Palvelujen ostot	-44 004 539	-51 587 000	-50 854 100
43404499	Muiden palvelujen ostot	-44 004 539	-51 587 000	-50 854 100
154500	Asiantuntijapalvelut	-1 731 209	-2 780 000	-2 588 000
154510	Toimistopalvelut	-248 657	-475 000	-481 500
154520	ICT-palvelut	-2 035 989	-2 709 000	-2 626 000
154524	Puhelin- ja telepalvelut	-62 228	-134 000	-131 500
154527	Rahoitus- ja pankkipalvelut	-190 644	-205 000	-200 000
154530	Painatukset	-56 835	-83 000	-81 000
154531	Ilmoitukset	-45 878	-67 000	-60 500
154532	Mainos- ja markkinointipalv.	-32 778	-131 000	-127 000
154540	Posti- ja kuriiripalvelut	-36 983	-50 000	-44 500
154550	Vakuutukset	-70 346	-95 000	-95 000

154560	Jätevesimaksut	-173 589	-170 000	-170 000
154561	Jätehuoltomaksut	-37 985	-2 000	-2 000
154565	Pesulapalvelut	-670	-1 000	-1 000
154566	Rakenn.ja alueiden puht.pito	-68 215	-215 000	-215 000
154570	Työkoneurakointi/tuntityö	-617 493	-820 000	-768 000
154573	Raken/alueiden rakent.palvelut	-134 159	-1 101 000	-1 101 000
154575	Raken/alueiden kunn.pitopalv.	-12 884 740	-14 305 000	-13 659 000
154579	Rakenteiden kunnossapito	-1 158 191	-1 837 000	-1 937 000
154580	Alueiden hoitosopimukset	-76 122	-105 000	-101 000
154585	Kiinteistöhoitosopimukset	-46 557	-60 000	-60 000
154590	Kon/laitt raken/kunn.pitopalv	-493 096	-245 000	-242 500
154595	Kaluston kunnossapito	-65 429	-3 000	-9 000
154600	Majoitus- ja ravitsem.palvelut	-96 615	-76 000	-93 000
154610	Ateriapalvelujen osto	-839		
154620	Ateriapalv ja -korv hlöstölle	-311		
154630	Ateriapalvelut/vierastarjoilu	-17 419	-40 000	-35 000
154650	Tavarakuljetukset	-283 181	-429 000	-339 000
154660	Henkilökuljetukset	-14 526	-69 000	-68 000
154661	Matkaliput (virka yms matkat)	-35 069	-38 000	-40 000
154665	Av.joukkoliik. liikenn.korvaus	-17 797 296	-19 300 000	-19 300 000
154666	Liikennöintikorvaus,Siilinjärvi	1 858 087	1 830 000	2 000 000
154667	Liikennöintikorvaus, perusop.	165 000	165 000	165 000
154670	Kilometrikorvaukset,verottomat	-113 066	-152 000	-151 600
154671	Päivärahat (verottomat)	-14 041	-24 000	-24 000
154680	Oppilaskuljetukset	-5 157 194	-5 050 000	-5 347 500
154720	Terv- ja sosiaal.palvelut	-121 836	-106 000	-108 000
154800	Koulutuspalvelujen osto	-423		-1 000
154810	Koulutuspalvelut henkilöstölle	-73 720	-134 000	-137 500
154820	Kulttuuripalveluiden osto	-96		
154830	Kulttuuri_/liik.palv. henkilös	-2 018	-7 000	-4 000
154910	Muut yhteistoimintaosuudet	-1 411 188	-1 580 000	-1 675 000
154960	Työvälinekorvaukset	-633	-4 000	-3 000
154970	Vartiointipalvelut	-38 837	-44 000	-48 000
154979	Waltti-liikenne, ELY	698 180	700 000	700 000
154980	Muut palvelut	-1 244 503	-1 604 000	-1 612 000
154508	Sisäiset asiantuntijapalvelut	-1 147		
154518	Sisäiset toimistopalvelut	-14		
154519	Sis. asiantunt.palv. osto	-32 000	-32 000	-32 000
154898	Sisäiset koul- ja kult.palvelut	-1 273		
154998	Sisäiset muut palvelut	-770		
45004699A	Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-3 513 118	-2 186 000	-2 273 000
45004699B	Ostot tilikauden aikana	-3 513 118	-2 186 000	-2 273 000
155000	Toimistotarvikkeet	-49 967	-49 000	-39 000
155020	Kirjallisuus	-12 519	-17 000	-17 000
155030	Elintarvikkeet	-8 686	-7 000	-10 000
155040	Vaatteisto	-17 414	-12 000	-17 000
155060	Puhdistusaineet ja -tarvikkeet	-767	-1 000	-1 000
155070	Poltto- ja voiteluaineet	-7 736	-7 000	-10 000
155080	Lämmitys	-329 798	-363 000	-363 000
155085	Sähkö ja kaasu	-2 075 611	-1 340 000	-1 454 000
155087	Vesi	-14 578	-16 000	-8 000
155130	Kalusto(kertakuluna kirjattav)	-207 768	-105 000	-91 000
155140	Varaosat ja huoltotarvikkeet	-27 970	-135 000	-110 000
155150	Rakennusmateriaali	-13 161	-15 000	-11 000

155160	Työaineet ja työtarvikkeet	-73 032	-51 000	-75 000
155170	Metsätalous/puutarhatarvikkeet	-33 408	-40 000	-40 000
155175	Myyntituotteet	-7 247	-12 000	-12 000
155180	Muu materiaali	-6 076	-16 000	-15 000
155300	Varaston lisäys/vähennys	-627 181		
155188	Sisäiset aineet,tarvik,tavarat	-200		
47004799	Avustukset	-1 320 077	-2 570 000	-1 170 000
155470	Eläinlääkäriavun kustannukset	-276		
155500	Avustukset yhteis/yrityk/yksit	-1 319 802	-2 570 000	-1 170 000
48004995	Muut toimintakulut	-1 784 933	-1 738 000	-1 631 700
48004899	Vuokratulot	-1 508 028	-1 437 000	-1 343 200
155740	Maanvuokrat	-13 953	-6 000	-3 000
155700	Rakenn/huoneistoj.vuokratulot	-24 361	-45 000	-36 700
155730	Koneide/laitteiden vuokratulot	-36 717	-60 000	-36 000
155744	Leasingvuokrat	-34 084	-55 000	-60 500
155745	Muut vuokratulot	-10	-9 000	-5 000
155720	Sis.tilavuokratulot, Tilapalv.	-567 763	-523 000	-499 000
155721	Sisäiset pääomavuokratulot	-829 007	-739 000	-703 000
155748	Sisäiset muut vuokratulot	-2 132		
49004995	Muut kulut	-276 905	-301 000	-288 500
155761	Välittömät verot	-66	-3 000	
155750	Käyttöom.myyntitappiot (olenn)	-16 144		
155795	Luottotappiot myyntisaamisista	-58 391	-20 000	-20 000
155770	Ulosottokulut	-158		
155771	Oikeudenkäyntikulut	-3 500		
155775	Jäsenmaksut	-23 167	-18 000	-20 000
155776	Stipendit ja palkinnot		-1 000	-1 000
155790	Muut kulut	-174 536	-259 000	-247 500
155798	Sisäiset muut toimintakulut	-945		
TKATE	TOIMINTAKATE	3 664 516	-2 992 000	-1 225 000
70007299	Poistot ja arvonalentumiset	-23 698 100	-25 546 200	-24 730 100
71007199	Suunnitelman mukaiset poistot	-23 698 100	-25 546 200	-24 730 100
157010	Poistot aineettomista oikeuks.	-3 740	-3 700	-3 400
157030	Poistot muista pitkävaik.meno	-507 383	-507 400	-478 400
157040	Poistot rakenn.ja rakennelmis.	-130 968	-65 100	-1 600
157050	Poistot kiint.rakent/laitteis.	-22 960 554	-24 886 700	-24 165 800
157060	Poistot koneista ja kalustosta	-73 010	-83 300	-80 900
157100	Kertaluonteiset poistot	-22 445		
8800	Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	-20 033 767	-28 538 200	-25 955 100

Kaupunkiympäristön palvelualue

Avustukset 2025

	TA 2024 €	TA 2025 €
Hissiavustukset	100 000,00	100 000,00
Talkooavustukset	90 000,00	90 000,00
Yksityistieavustukset	730 000,00	530 000,00
Vesihuoltoavustukset	450 000,00	450 000,00
YHTEENSÄ	<u>1 370 000,00</u>	<u>1 170 000,00</u>

TALOUSARVION SITOVUUS

Talousarviossa määritellään palvelualueille asetetut sitovat tavoitteet, joilla kaupunkitasoisia strategian tavoitteita toteutetaan. Palvelualueet ovat laatineet toimenpiteet, jotka toteuttavat strategian tavoitteita.

Käyttötalousosassa palvelualueita sitoo toimintakate. Palvelualue voi talousarviovuoden aikana tehdä muutoksia talousarvioonsa lautakunnan päätöksellä, kun toimintakate ei muutu.

Toimintakatteeseen vaikuttavat ja palvelualueiden väliset muutokset on valtuuston hyväksyttävä.

Investointien sitovuus ja toimintaperiaatteet

Investointiosassa ydinkaupungin investointimenot ja -tulot ovat valtuustoon nähden sitovia hanketasolla. Hankkeet voivat olla yksilöityjä tai suurempia kokonaisuuksia.

Lautakunnilla on oikeus tehdä omien investointihankkeidensa välisiä määrärahasiirtoja. Määrärahaa ei kuitenkaan voi siirtää sellaiselle hankkeelle tai kohteelle, johon talousarviovuodelle ei ole varattu määrärahaa. Kaikki talousarvion investointihankkeet, joiden kustannusarviot tai lopullisiksi kokonaiskustannuksiksi tarkoitetut rahoitusvaraukset nousevat enemmän kuin alle 2,5 miljoonan euron hankkeissa 20 % ja muissa 0,5 milj. euroa, on käsiteltävä uudelleen kaupunginhallituksessa.

Sitovuustason puitteissa tehdyt talousarviomuutokset tuodaan valtuustolle tiedoksi. Tekniset talousarviomuutokset voidaan toteuttaa palvelualueen sisällä lautakunnan päätöksellä. Kaikki talousarviomuutokset on käsiteltävä talousarviovuoden aikana.

Talousarviossa on varattava toteutettavia investointeja varten määräraha. Investointihankkeisiin saatava valtionosuus tai muu ulkopuolinen rahoitusosuus tulee huomioida hankkeen tuloarviona. Mikäli talousarviossa ei ole määrärahavarausta tulee tehdä talousarviomuutos ennen investoinnin toteuttamista tai rakentamispäätöstä. Omaisuuden myynnistä budjetoidaan tuloksi kohteen tasearvo.

Kaupunginvaltuusto antaa talousarviossa valtuutuksen jatkaa jo aloitetut, mutta useammalle vuodelle jakautuvat, keskeneräiset investointihankkeet vuodelle 2025 varatun kohdekohtaisen määrärahan puitteissa tai sisältyen nk. hankkeiden päättämiseen varattuun määrärahaan.

Sitovuus kaupunkirakennelautakuntaan nähden

Kaupunkirakennelautakuntaan nähden sitovia ovat määrärahat vastualueiden loppusummien tasolla. Käyttösuunnitelmassa investointien kohdeluettelot ovat lautakuntaan nähden sitovia.

HENKILÖSTÖ- JA KOULUTUSSUUNNITELMA

Henkilöstösuunnitelma	TP 2023 htv	KS 2024 htv	Ennuste 2024 htv	Muutos KS2024/ TPE2024 htv	Muutos 2025 htv	TA 2025 htv	Muutos yhteensä 2025/2024 htv
KAUPUNKIYMPÄRISTÖN PALVELUALUE							
Kaupunkisuunnittelupalvelut	40,0	39,0	39,0	0,0	3,0	42,0	3,0
Kaupunkitekniikan palvelut	56,0	61,6	62,0	0,4	-1,6	60,0	-1,6
Maaomaisuuden hallintapalvelut	32,0	35,4	32,5	-2,9	-3,4	32,0	-3,4
Ympäristö- ja rakennusvalvontapalvelut	51,0	54,9	55,0	0,1	-1,4	53,5	-1,4
Johdon tukipalvelut	39,0	44,0	40,1	-3,9	-10,0	34,0	-10,0
Palvelualue yhteensä	218,0	234,9	228,6	-6,3	-13,4	221,5	-13,4

KOULUTUSSUUNNITELMA VUODELLE 2025

Kaupunkiympäristön palvelualueen koulutussuunnitelman tavoitteena on edistää strategian tavoitteita sekä tukea henkilöstön moniosaamista. Pidemmän aikavälin tavoitteena on henkilöstön osaamistason lisääminen ja monipuolistaminen, jolloin resursseja voidaan kohdentaa joustavasti erilaisiin tehtäviin sen hetkisen tarpeen mukaisesti.

Tilajaosaamista ja hankehallintaa vahvistetaan. Tilajaosaaminen edellyttää myös verkostoitumista valtakunnallisiin ja kansainvälisiin kehittämishankkeisiin ja tarvitsee kilpailuttamis- ja viestintäosaamista.

Osaamisen kehittämisen painopistealueet kaupunkiympäristön palvelualueella vuonna 2024:

- turvallisuuskoulutus, väkivallan uhkaan varautuminen työpaikalla
- palvelusopimusten laatiminen ja hallinta
- henkilöstösuunnittelun kehittäminen
- esihenkilötyö ja johtamistaitojen kehittäminen
- hankintaosaamisen lisääminen
- hankehallinnan kehittäminen ja prosessien johtaminen
- talousosaamisen lisääminen koko henkilöstölle
- viestintäkoulutus
- digitalisaation edistäminen
- asiakaspalvelun kehittäminen
- digitaalisten palvelujen kehittäminen
- lainsäädännön muutosten vaatima ammatillinen koulutus
- turvallisuuskoulutus turvallisuuskoordinaattorivelvoitteiden osalta
- vuorovaikutustaitojen kehittäminen
- kokonaisvaltaisen ympäristöosaaminen ml. energiatehokkuus
- monitaitoisuuden edistäminen
- luottamushenkilökoulutus

Investoinnit 1 000 €	TA+M 2024	TA2025	TS 2026	TS 2027	TS 2028	2025-2028	Perustelut
----------------------	-----------	--------	---------	---------	---------	-----------	------------

Maa- ja vesialueet

Tulot, myynnit	500	500	500	500	500	2 000
Menot	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-12 000
Netto	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-2 500	-10 000

Maanhankintaa jatketaan kaupungin tulevilla kasvialueilla. Lisäksi maata hankitaan yksittäisinä alueina täydennysrakentamisen turvaamiseksi asumista ja elinkeinotoimintaa varten.

Maa- ja vesialueiden parannusinvestoinnit

Menot						
-------	--	--	--	--	--	--

Yhdyskuntarakentaminen

Tulot, rahoitusosuudet	2 995	1 200	500			1 700
Menot	-36 080	-30 630	-32 180	-31 020	-28 870	-122 700
Netto	-33 085	-29 430	-31 680	-31 020	-28 870	-121 000

Elinkeinoalueet

Tulot, rahoitusosuudet		500				500
Menot		-6 600	-7 000	-6 100	-5 750	-25 450
Netto		-6 100	-7 000	-6 100	-5 750	-24 950

Siikalahden alueella rakennustyöt jatkuvat, tarkoituksena on uusia infraa ja sovittaa se Keskon kauppakeskushankkeelle.

- josta Nilsian-Tahkon matkailuympäristön kehittämisinvestoinnit	Menot		-2 000	-1 000	-1 000	-1 000	-5 000
- josta Pieni Neulamäki II	Menot		-4 000	-4 000	-3 000	-4 000	-15 000

Hankkeeseen kohdistuu myös rahoitusosuutta 500 t€. Pääpaino on Säskiniementien ja hotelli Tahkon välisellä alueella. Myös Nilsian Rantapuistossa työt jatkuvat. Koulupolulla jatketaan aikaisempaa saneerausta. Asemakaava ja asemakaavan muutos vireillä, Kaupunkirakennelautakunta 15.5.2024. Suunnittelualue n. 52 ha.

Uudet alueet

Tulot, rahoitusosuudet		500	500			1 000
Menot		-10 110	-9 460	-7 520	-5 170	-32 260
Netto		-9 610	-8 960	-7 520	-5 170	-31 260

- josta Mölymäen alue	Menot		-2 600	-1 700			-4 300
- josta Hiitulanlahden 3. alue	Menot		-2 000	-1 750	-250		-4 000
- josta Savilahden alue	Menot		-3 700	-2 200	-500	-300	-6 700
- josta Itkonniemen alue	Menot		-300	-2 000	-2 000	-2 000	-6 300
- josta Neulamäen alue	Menot			-500	-2 300		-2 800
- josta Kelloniemen alue	Menot				-300	-2 500	-2 800
- josta Vanhan Aseman alue	Menot				-200	-100	-300

Rakentamisen arvioidaan olevan käynnissä ensi vuosikymmenelle. Asukkaita yhteensä Haapaniemen alueella n. 5000 vuonna 2035. Rakentaminen käynnissä Hiitulanlahden 3. alueella ja yhteensä asukasmäärä nousee noin 2800 asukkaaseen vuonna 2035. Yliopistonrannan ja Vanhan varikon alueen rakentaminen alkanut. Asukkaita n. 2300, kun nämä osat valmistuvat. Savilahden rakentaminen jatkuu tulevat 20 vuotta. Asemakaavoitus käynnissä. Tälle alueelle tulee n. 2000 asukasta. Täydennysrakentamisen selvitys aloitettu ja ensimmäiset täydennyskaavat alkamassa. Osayleiskaavoitus käynnissä. Asemakaavan muutos on tullut vireille 10/2022.

Uudet väyläinvestoinnit	Tulot, rahoitusosuudet						
	Menot		-100	-100	-2 500	-2 500	-5 200
	Netto		-100	-100	-2 500	-2 500	-5 200

- josta Puijonkatu, ramppi moottoritietä	Menot		-50	-50	-2 500		-2 600
- josta Sisustajantien ja Kellolahdentien järjestelyt (sis. rampit)	Menot		-50	-50		-2 500	-2 600

Katu- ja tieverkon sekä siltojen saneeraus	Tulot, rahoitusosuudet						
	Menot		-8 330	-9 350	-8 350	-8 250	-34 280
	Netto		-8 330	-9 350	-8 350	-8 250	-34 280

Särkiniemessä saneerataan Sammalahdentie. Lohkaretiellä päivitetään hulevesilinja. Niiralan Kaikukadulla jatketaan hulevesisaneerausta.

-josta Puijonkadun silta moottoritien yli	Menot		-800				-800
-josta Karjalankadun sillat moottoritien ja Puijonlaaksontien yli	Menot		-50	-50	-2 000	-1 600	-3 700

Yleisten alueiden saneeraus	Tulot, rahoitusosuudet		100				100
	Menot		-2 170	-1 600	-1 820	-2 230	-7 820
	Netto		-2 070	-1 600	-1 820	-2 230	-7 720

Kelloniemen Märssypuiston, Jynkän Katraan ja Ylä-Pirtin leikkipaikkojen saneeraus vuoden 2025 aikana. Rönössä saneerataan korttelileikkipaikka.

Liikuntapaikat	Tulot, rahoitusosuudet	450					
	Menot	-3 080	-2 000	-3 350	-3 410	-3 650	-12 410
	Netto	-2 630	-2 000	-3 350	-3 410	-3 650	-12 410

- josta Puijon alue	Menot		-1 350	-2 400	-500	-2 000	-6 250
- josta Hiltulanlahden 3. alue	Menot		-200	-200	-1 200	-200	-1 800
- josta Mölymäen alue	Menot				-600		-600

Puijon ja Antikkalan alueelle on käynnistynyt lumetusvesilinjojen suunnittelu. Nykyinen vedenotto lumetukselle on Puijolla ollut kaupungin vesijohtoverkosta ja jatkossa lumetusvedet otetaan Kallavedestä ja/tai Iso-Valkeisesta. Tämän suunnittelu jatkuu vuonna 2025. Tärkeimpänä yksittäisenä urheilulaakson kohteena on noussut esille saapumisaukion toteuttaminen uuden tekonurmikentän eteläpuolelle.

Muut	Tulot, rahoitusosuudet		100				100
	Menot		-1 320	-1 320	-1 320	-1 320	-5 280
	Netto		-1 220	-1 320	-1 320	-1 320	-5 180

Koneet ja kalusto

Menot	-140	-55	-55	-55	-55	-220
-------	------	-----	-----	-----	-----	------

Kaupunkirakennelau-
takunta

Menot	-140	-55	-55	-55	-55	-220
-------	------	-----	-----	-----	-----	------

Merkittävien investointien seurantatekstit

Maa- ja vesialueiden hankinnat

Maanhankintaa jatketaan kaupungin tulevilla kasvualueilla. Lisäksi maata hankitaan yksittäisinä alueina täydennysrakentamisen turvaamiseksi asumista ja elinkeinotoimintaa varten.

Yhdyskuntarakentaminen

Infran rakentaminen jatkuu keskeisillä kaupunkikehitysalueilla kuten Savilahdessa, Mölymäellä, Hiltulanlahdella ja Tahkolla. Kaupunkialueen liikenneturvallisuutta parannetaan erilaisten hankkeiden ja toimenpiteiden avulla

Savilahti

Savilahden alueella Neulaniementien ja Yliopistorannan rakentaminen jatkuu. Vanhan Varikon ja Sarastuskaaren alueilla sekä Niiralankadun uuden alikulun yhteydessä tehdään viimeistelyitä.

Ydinkeskustan hankkeet

Mölymäen alueella työt etenevät alueen pohjoisosaan. Tämän lisäksi varaudutaan Kuopion juhluvuoden hankkeisiin; uuteen esiintymislavaan Kauppatorille ja Valkeisen suihkulähteeseen.

Katujen ja siltojen peruskorjaukset

Puijonkadun risteysillan saneeraus jatkuu ja valmistuu vuoden 2025 aikana. Karjalankadun siltojen saneeraussuunnittelu.

Täydennysrakentaminen

Itkonniemen alueen suunnittelu jatkuu.

Muut

Leväsentien suunnittelu välillä Sammalalahdentie - Rauhalahdentie jatkuu.

Asuinalueiden rakentaminen

Saaristokaupunki

Saaristokaupungissa on jäljellä enää viimeistelyitä.

Itkonniemen alue

Kaupunginhallitus päätti vuoden 2024 aikana asuinrakentamisen aloitusvuosiin liittyvistä muutoksista. Itkonniemen alue nousi tämän päätöksen myötä kärkeen. Itkonniemen alueen suunnitteluun varataan tämän vuoksi määräraha. Itkonniemen vesistöäyhtöä jatketaan.

Niirala

Niiralan Kaikukadulla jatketaan hulevesisaneerausta.

Särkiniemi

Särkiniemessä saneerataan Sammalahdentie. Lohkaretiellä päivitetään hulevesilinja.

Hiltulanlahti

Hiltulanlahden 3-alueen rakentaminen jatkuu vuonna 2024 ja Hiltulanlahden Vaittilan alueen vihertyöt jatkuvat kiinteistörakentamisen aikataulussa

Petosen alue

Petosen alueella Litmasenpuiston saneeraus jatkuu ja päättyy.

Liikuntapaikat

Puijon alue

Puijon ja Antikkalan alueelle on käynnistynyt lumetusvesilinjojen suunnittelu. Nykyinen vedenotto lumetukselle on Puijolla ollut kaupungin vesijohtoverkosta ja jatkossa lumetusvedet otetaan Kallavedestä ja/tai Iso-Valkeisesta. Tämän suunnittelu jatkuu vuonna 2025.

Tärkeimpänä yksittäisenä urheilulaakson kohteena on noussut esille saapumisaukion toteuttaminen uuden tekonurmikentän eteläpuolelle. Toteuttaminen mennee kahdelle vuodelle eli vuosille 2025-2026.

Lähiliikuntapaikat sekä ulkoilu- ja leikkipaikat

Kelloniemen Märssypuiston, Jynkän Katraan ja Ylä-Pirtin leikkipaikkojen saneeraus vuoden 2025 aikana. Rönössä saneerataan korttelileikkipaikka.

Elinkeinoiniin liittyvät hankkeet

Siikalahden alueella rakennustyöt jatkuvat, tarkoituksena on uusia infraa ja sovittaa Keskon kauppakeskushankkeelle.

Etelä-Kuopiossa varaudutaan yritysalueiden rakentamiseen Pienessä Neulamäessä. Mikäli alueen toteutus siirtyy, varaudutaan toteuttamaan muita kohteita, jotka parantavat yritystonttitilannetta.

Maaseututaajamat

Melalahden ja Vehmersalmen alueet

Kurkimäki

Kaukaloalueen saneeraus on vuoden 2025 ohjelmassa.

Vehmersalmi

Vehmersalmenkadun ja Linnatien peruskorjaukset yhdessä ely-keskuksen kanssa.

Nilsiä

Nilsian osalta tärkeimpänä kohteena on Tahkon keskustan jatkorakentaminen. Vuonna 2025 pääpaino on Sääskiniementien ja hotelli Tahkon välisellä alueella. Myös Nilsian Rantapuistossa työt jatkuvat. Koulupolulla jatketaan aikaisempaa saneerausta.

Maaninka

Maaningan ulkovalaistusta saneerataan. Korkeakoskella uusitaan portaat.

Juankosken alueet

Juankoskella Tehtaankirkontie peruskorjataan vuoden 2025 aikana.

Muut kohteet

Päivärannassa ja Pirttilahdessa uusitaan vanhoja laiturirakenteita.

Katuvalaistusta uusitaan energiatehokkaihin led-valaisimiin ja samalla valaisimet saadaan kytkettyä valaisinkohtaisesti valaistuksen ohjausjärjestelmään.

Yksittäisten kohteiden lisäksi vuosittain varataan investointimäärärahaa pieniin parannuskohteisiin mm. kävelyn ja pyöräilyn edistämiseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen ja ulkovalaistuksen kehittämiseen.

VUOSIEN 2025-2029 INVESTOINTIOHJELMA																			
Prio	s/u e/m/ v	Nro	Investointikohde Hankkeen nimi	2025				2026				2027				2028			
				Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat
			170 Sorsasalo																
	e	170	Sorsasalon yritysalue																
			111 Puijonlaakso -Taivaanpankko																
	s	111	Suksitie-Hiihtäjätien liittymä	200															
	u	111	Puijonlaakson keskusta, rakentamisen aloitusvuosi 2028							200	100								
	s	111	Suunnistajanpuiston leikkipaikka peruskorjaus									40			200				
	s	111	Hiihtopuiston leikkipaikan peruskunnostus																
			131 Savilahti																
	u	131	Savilahti, Sarastuskaaren alue	650															
	u	131	Niiralankatu ja rata-alikulku	350															
	u	131	Latureitin siirto, pelastuslaitos-Viinaniemi												700				
	u	131	Yliopistonranta, Yliopistonrinne	800	100														
	u	131	Neulaniementie	1500	600			1700											
	u	131	Vanhan Varikon alue/Lohkare, sis. Hyllykallionpuisto, kulkusillat/hissi	100						500			500						
	u	131	Marikonranta, asuntorakentamisen aloitusvuosi 2030											200	100				
	u	131	Savisaari, sillat ja alueen rakentaminen																
			115 Julkula																
	s	115	Ahopuron korttelileikkipaikka													220			
	s	115	Pölkkypuron latusillan uusiminen										60						
	s	115	Puijonsarventien liikenneturvallisuusparantamiset							500									
	u	115	Puijonsarven asemakaava-alue, aloitusvuosi auki																
			116 Niuva - Länsi-Puijo - Rypysuo																
	s	116	Lillukkapuiston leikkipaikka							40			250						
	s	116	Rypysuontien alikulkukäytävän uusiminen											300					
			113 Puijonsarvi (Päiväranta)																
	s	113	Päivärannan satama, aallonmurtajalaiturin uusinta				120												
	s	113	Pikkukaari, Lakeissuontie	200	100														
			114 Puijo																
	u	114	Puijon urheilulaakso, yleissuunnitelman mukainen toteuttaminen, korjaus- ja muutostyöt > täsmennysten jälkeen jatkon toteutussuunnittelu					500				500		500			500		
	u	114	Puijon saapumisaukio					500											
	u	114	Nuorisopuisto / lähiliikunta-alue														500		
	u	114	Puijon keskialueen tekonurmikentät														1000		
	s	114	Puijon mäet / K 120 saneeraus																
	s	114	Puijon mäet / K 90 purku tai tuenta				250												
	u	114	Puijon reitistöjen kehittäminen / yhteydet Neulaniemeen																
	u	114	Vesijohto lumetusta varten Niuva-Puijo sis. Reitin					100				1300							
	s	114	Rypysuontien alittava reittisilta									600							
	v	114	Sisustajantien ja Kellolahdentien järjestelyt (sis. Rampit)	50					50					2500					
			121 Itkonniemi - Männistö - Linnanpelto																
	s	121	Honkaharjunkatu saneeraus											200	50				
	u	121	Männistönpuisto/ Kullervonpuisto										450						
	s	121	Melankatu	150															
	s	121	Kullervonkadun ylikulkusilta, saneeraus																
	u	121	Tavararatapihan alitustyöt																
	u	121	Itkonniemen alueen rakentaminen, asuntorakentamisen aloitusvuosi 2027/28	150	50	100		1000	500	500		1000	500	500	2000				

Prio	s/u e/m/ v	Nro	Investointikohde Hankkeen nimi	2025				2026				2027				2028				
				Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	
	u	121	Vanha Aseman alueen rakentaminen, asuntorakentamisen aloitusvuosi 2030										100	50	50		100			
	u	121	Sokeain koulun ympäristö	170																
	u	121	Itkonniemen vesistötäyttö	150																
	s	122	Saarijärvi - Rahusenkangas																	
	s	122	Kellolahdentien ylikulkusilta (rata)																	
	s	122	Kullervonpuiston leikkipaikka (Saarijärvi A-alue)					200												
	s	122	Rahusenpuiston leikkipaikka															40		
	s	122	Suurahon silta						100				500							
	s	123	Kettulanlahti																	
	s	123	Kettulanlahden liikuntakenttä tekonurmeksi																	100
	s	123	Kettulanlahden koulu/lähiliikuntapaikka (Kouluhankkeessa ?)					50							650					
	u	124	Kelloniemi - Likolahti																	
	u	124	Kelloniemen alueen rakentaminen, asuntorakentamisen aloitusvuosi 2029										200	50	50		2000	500		
	s	124	Märssypuiston leikkipaikan peruskorjaus			300														
	u	101	Keskusta																	
	u	101	Aallonmurtajankatu																	
	u	101	Aallonmurtajankadun laituria ja P-alue					50												
	u	101	Pohjolan kadun jk+pp-tie, silta Maaherrankadun yli														100			
	s	101	Satamatorin leikkipaikka												40				350	
	v	101	Puijonkatu, ramppi moottoritiltä	50				50					2500							
	s	101	Puijonkatu väli Asemakatu- Tulliportinkatu					1300	600											
	s	101	Hapelähteenkatu Minnan Canthin puiston kohdalla	100				200	300											
	u	101	Kuopio 250 v-rakenteet, torilava	500																
	u	101	Kuopio 250 v-rakenteet, torin korjaukset	200																
	u	101	Kuopio 250 v-rakenteet, Valkeisen suihkulähde	100																
	u	101	Kuopionlahden alue																	
	s	101	Puijonkadun silta moottoritien yli / siltasaneeraus	800																
	s	101	Karjalankadun sillat moottoritien ja Puijonlaaksontien yli / siltasaneeraus	50				50					2000				1600			
	s	101	Puijonkatu, ratasilta - Asemakatu	350																
	s	101	Väinölänniemen stadion peruskorjaus + urheilukenttä													100				1000
	u	101	Opistotie ja -kuja																	
	s	102	Niirala																	
	s	102	Kaikukatu, hulevesi vaihe 2	300																
	s	102	Huuhonpuiston leikkipaikka												40				350	
	u	103	Haapaniemi																	
	u	103	Mölymäki, 1. vaihe, sisältäen Mölymäen liikuntapuiston																	
	u	103	Mölymäki, 2. ja 3. vaihe	2000	300	300		1300	200	200						600				
	u	103	Maria Jotunin puisto, koirapuisto			60														
	s	103	Saastamoisenpuisto, korttelileikkipaikka peruskorjaus																	350
	s	104	Rönö ja lähisaaret																	
	s	104	Rönönpuisto, korttelileikkipaikka peruskorjaus			200														
	s	105	Siikalahti																	
	s	105	Saaristokatu ja Tehdaskatu, kauppakeskukseen liittyvät alueet	1500	300															
	s	105	Rahtisataman laajennus / saneeraus																	
	s	105	Huuhonmäen alikulkukäytävän saneeraus/uusinta														50			
	e	105	Tehdaskatu ja Teollisuuskatu, oikaisu					1000	500											
	s	135	Neulamäki																	
	s	135	Neulamäen kierto, ulkoilureitin valaistus																	500

Prio	s/u e/m/ v	Nro	Investointikohde Hankkeen nimi	2025				2026				2027				2028			
				Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat
	u	135	Neularinne ja Neulamäen täydennysrakentamiskohteet (ap-kohteet), vuodet 2027 ja 2028					500				1500	500	300					
		142	Särkiniemi-Särkilähti																
	s	142	Sammallahdentie	400	200			400											
	u	142	Särkiniementie - Lohkaretie hulevesilinja		50				800										
		249	Levänen																
	s	249	Rauhalahden nurmikenttä tekonurmeksi															100	
	u	249	Kivilammen alue								400		200						
	s	249	Rauhalahdentien sillat (3 siltaa)												300				
	s	249	Leväsen risteyssillan saneeraus (moottoritien yli)												1200				
	s	249	Leväsentie saneeraus välillä Särkiniementie - Rauhalahdentie	100	50						2000	500			2000	500			
	s	249	Pärskypuiston leikkipaikka											40			200		
		242	Jynkkä																
	s	242	Katras, leikkipaikan peruskorjaus			500													
	s	242	Siivikko, korttelileikkipaikka peruskorjaus										200						
		253	Litmanen																
	s	253	Litmasenlammen puistot, leikki-, oleskelu- ja puistokäytäväverkoston sekä vesialueiden peruskunnostuksen aloitus			200													
	s	253	Petosmäen leikkipaikka														40		
	s	253	Pikonlahden leikkipaikka														40		
		254	Pirtti																
	s	254	Savolanniemen leikkipaikka														40		
	s	254	Hulkontien liikenneturvallisuusparannukset					500											
	s	254	Pirtinpäänkatu-Pirtinkaari-liittymäalue, kiertoliittymä					50			800								
	s	254	Pirtin satama, aallonmurtajalaiturin uusinta			150													
	u	254	Ylä-Pirtti, korttelileikkipaikka pk.						240										
		255	Lehtoniemi-Keilankanta																
	u	255	Portaat Kanavaharjunkadulta, Saaristokadulle								200								
	u	255	Lehtoniementien ja Helmen alueen katujen viimeistelyt, Helmitori																
	u	255	Lehtoniemen viheralueiden ja käytäväverkoston rakentaminen										250						
		256	Rautaniemi																
	s	256	Tervaniitynpuisto, Peikkometsän lähiliikuntapaikka											50			500		
		252	Pitkälähti																
	e	252	Logistiikka-alue (tarve-/VE-tarkastelut, vanha tai uusi sijainti)																
	e	252	Hiltulanlahden rampin alue (logistiikkayritykset)																
	e	252	Elinkeinoalueiden viimeistelyt, Pieni Neulamäki I ja Kylmämäki	80															
	e	252	Pieni Neulamäki II	2200	500	440		3000	500	500	3000				4000				
	e	252	Rasinmäki								300	50			200		50		
		257	Kiviharju																
		259	Hiltulanlahti																
	u	259	Matkusrinteen korttelileikkipaikka (Ainola)			40			350										
	u	259	Heinjoen ampuma- ja moottoriratakeskus jatkorakentaminen				200							200				200	
	u	259	Hiltulanlahti III Puotossalmentien varsi	1700	300			1500		250				250	1000				
	e	259	Lapinmäentie (logistiikka-alueet)								500								
	u	259	Vanuvuori, suunnittelu ja sillat, asuntorakentamisen aloitusvuosi 2034																
		II	MAASEUTUALUEET																
		388	MELALAHTI																
	s	388	Vaarunkentän leikkipaikka														50		
		466	KURKIMÄKI																
	s	466	Kaukaloalueen saneeraus				200												

Prio	s/u e/m/ v	Nro Investointikohde Hankkeen nimi	2025				2026				2027				2028			
			Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat
		501 VEHMERSALMI																
	s	501 Satamapuiston leikkipaikka							50									
	s	501 Vehmersalmenkatu, Linnatie					1000	500										
	s	501 Syvähiekän leikkipuiston peruskorjaus							70									
		701 NILSIÄ - KESKEINEN																
	s	701 Kalevantien sillan uusiminen					200											
	s	701 Salmintien leikkipaikan peruskorjaus							50									
	s	701 Rantapuiston leikkipaikan peruskorjaus				250												
	s	701 Pieksän padon purku							100									
	s	701 Koulupolku	300	150														
	e	701 Nilsian-Tahkon matkailuympäristön kehittämisinvestoinnit	2000				1000				1000				1000			
		601 KARTTULA																
	e	601 Kaislastenlahden jk+pp-tien jatkot								750								
		602 MAANINKA																
	s	602 Maaningan ulkovalaistuksen saneeraus	130														50	
	s	602 Korkeakosken portaiden saneeraus			100													
		704 JUANKOSKI																
	s	704 Poikkitie, Puutarhatie, Tehtaankirkontien peruskorjaus	450															
	s	704 Multavääränkatu					600	200										
	s	704 Mäntytien leikkipuiston peruskorjaus							300									
		III MUUT KOHTEET																
	s	Liikennevalo-ohjauksen kehittäminen, sisältäen liikennelaskentalaiteet	200				200			200				200				
	s	Ulkovalaistuksen uusiminen ja ohjausjärjestelmä	700			100	700		100	700		100	700					100
	s	Joukkoliikenteen runkolinjastotyöt	1000															
	s	Joukkoliikenteen järjestelyt	150				150			150				150				
	s	Liikenneturvallisuuden ja esteettömyyden parantaminen	200				200			200				200				
	m	Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen	200				200			200				200				
	m	Uudet liikenteenohjauslaitteet	200				200			200				200				
	s	Ajoneuvo- ja väyläkaiteiden uusiminen	100				100			100				100				
	m	Asiantuntijapalvelut	100	40			100	40		100	40		100	40				
	s	Varaus pienkohteisiin	50				50			50			50					
	m	Maaperätutkimukset	100				100			100			100					
	u	Katuviheralueiden viimeistely	150				150			150			150					
	m	Kt-suunnittelu	320				320			320			320					
	m	Viher- ja yleisten alueiden suunnittelu	50		150	50	50		150	50		50		150	50		150	50
	e	Elinkeinoalueet	500				500			500			500					
	m	Puistojen ja yleisten alueiden yleiset korjaus- ja muutostyöt			60				60			60					60	
	u	Viheralueiden kehittämissankkeet yms.			20				20			20					20	
	s	Reitistöjen peruskunnostus/turvallisuus				50			50			50					50	
	m	Moottorikelkkareitistöt			100				100			100					100	
	s	Liikuntapaikkojen peruskunnostukset/turvallisuus				50			50			50					50	
	s	Soutu- ja puistovenepaikat			30				30			30					30	
	s	Uimarantojen peruskunnostus/ turvallisuus			30				30			30					30	
	s	Pienvenelaitureiden peruskunnostus/ turvallisuus			50				50			50					50	
	s	Leikkikenttien peruskunnostus/ turvallisuus			100				100			100					100	
	s	Luontopolut, laavut, pitkospuut, näkötornit yms kohteet			100				100			100					100	
	s	Skeittipaikkojen perus- ja turvallisuuskunnostukset/nuorisopalvelut			20				20			20					20	
	s	Julkisen taiteen perus- ja turvallisuuskunnostukset			20				20			20					20	
		PIENKOHTEET																
	s	Siltojen korjaukset	250				250			250			250					
	s	Hulevesiliittymät ja tulvakohteet		300					300			300					300	

Prio	s/u e/m/ v	Nro Investointikohde Hankkeen nimi	2025				2026				2027				2028			
			Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat	Katu	Hulevesi	Yl. alueet	Liikunta- paikat
	s	Routakorjaukset	100				100			100				100				
		YHTEENSÄ	22150	3040	3440	2000	18920	4440	4470	3350	20820	2090	4700	3410	21120	1490	2610	3650
		Josta Satamat																
		YHTEENSÄ VUOSITASOLLA	30630				31180				31020			28870				
		RAHOITUSOSUUDET																
		Siikaranta ja Kaatopaikantie (EAKR)																
		Nilsin rantapuisto			100													
		Puijon mäet																
		Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen (Traficom)	100															
		Infra-avustus (ARA)	500				500											
		Tahkon keskustan infra	500															
		Muut tulot																
		RAHOITUSOSUUDET YHTEENSÄ	1100	0	100	0	500	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
		NETTO	21050	3040	3340	2000	18420	4440	4470	3350	20820	2090	4700	3410	21120	1490	2610	3650
		Yhteensä vuositasolla netto	29430				30680				31020			28870				